

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 4080 Lej
Fél évre 540 Lej
Negyed évre 270 Lej
Havonta 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerin

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

Drágán ruházkodunk.

Európaszerte az a vélemény alakult ki, hogy Románia egyike a világ ama államainak, ahol aránylag olcsó az élet. A mindenkori kormányok gazdasági politikája ugyan mindent elkövet, hogy ezt a véleményt meghazudtolja, de még így sem tudja elérni, hogy az élelmiszerek viszonylagosan ne legyenek olcsóbbak, mint a környező államokban. Ha azonban a puszta megélhetésen kívül a többi közszükségleti dolgokat állítjuk szembe a szomszédos országokéval, nyomban hatalmas aránytalanságba kell ütköznünk. A ruházat kérdése nálunk olyan probléma, amelyet átlagjövedelmi ember alig tud megoldani. Társadalmi követelmény ma már, hogy a polgárok pozíciójuknak és életmódjuknak megfelelően öltözködiének és nagyon sokan vannak, akik keresetükből ki is tudnák elégíteni ebbeli igényeiket — ha Romániában a szövetárak nem volnának olyan fantasztikusan magasak, mint sehol másutt.

És itt megint szemben találjuk magunkat azzal a rövidlátó gazdasági politikával, amely ezt a tejjel-mézszel folyó Kanaánt a nyomorúság és általános szegénység országává drágitotta. Nem elhárított vámpolitika-e az, mely a néhány romániai szövetgyár védelmében olyan behozatali illetéket ró a külföldi szövetekre, a mely megfizethetetlenül teszi ezt a közszükségleti cikket. A romániai gyárak sem minőségileg, sem mennyiségileg nem tudják kielégíteni a fogyasztási igényeket, úgy hogy az ország ruházati cikkek dolgában feltétlenül importra szorul. A Románia felé gravitáló angol és cseh szövetek olyanok, amilyeneket a hazai gyárak aligha tudnak előállítani. Az ő produktumaiknak, amelyek a primitivebb igényeket teljesen kielégítik, kitűnő piaca marad Románia akkor is, ha a külföldi, jobb szövetek elé nem görgetnek mázsás vámkadályokat. Nem indokolt tehát, hogy a hazai ipar védelmében lehetetlenné tegyék a középosztály számára a megfelelő ruházkodást.

Mert amennyit a horribilis import-illetéket kivétől állam a vámon nyer — annak sokszorosát veszíti az ország gazdasági élete a révén. A külföldön járó romániai polgárok szinte kivétel nélkül módot keresnek arra, hogy a szomszédos államokban, Magyarországon, Csehszlovákiában, Ausztriában ruhákat csináltassanak, sőt az árdifferencia oly nagy, hogy sokan egyenesen ruhavásárlás céljából külföldre is utaznak. Így tehát a kényszerűség csempészeket nevel a legjobb szándéku polgárokból is és pedig olyan csempészeket, akiket nem is lehet rajtacsipni. Mérhetetlen az a kár, amit ilyképen az állam okoz az ország kereskedőinek és iparosainak, akik pedig az adófizető állomány legtekintélyesebb részét alkotják. Az üzletek tömve vannak méregdrága szövetárakkal, de vevők nem jelentkeznek, mert részint nem tudják megfizetni a külföldről importált árukat, részint pedig olcsóbban jönnek ki, ha külföldre járnak vásárolni. A szövetárak mostani vámilléteke lassanként teljesen lerongyolja a romániai középosztályt és tönkre teszi a szabóipart, a textilkereskedelmet. Rövidlátás és korlátoltág enyhe jellemzői már a mai vámpolitikának, amely az ország polgárainak egzisztenciájára tör.

Késnek a vonatok a hóvihar miatt.

Jelentékeny károk a telefonvezetékekben.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának távirata.) A főváros környékén nagy hóvihar dühöngött, amely jelentékeny károkat okozott a telefonvonalakban. A bucuresti-i—targovistei, bucuresti-i—giurgiui, bucuresti-i—iasi-i, bucuresti-i—constantai és bucuresti-i—cinsinaui táviró- és te-

telefonösszeköttetés megszakadt. Ugyancsak nehézségbe ütközik a bucuresti-i—cernauti és a bucuresti-i—belgrádi vonal forgalomban tartása is. Külön munkásosztásokat vezényeltek ki a megromlott vonalak helyreállítására. A vonatok is nagyobb késéssel érkeznek.

Meghiusult az ellenzéki front.

A nemzeti-parasztpárt nem működik együtt Averescuval. — Még mindig lanszirozzák a kormány átalakításának hírét.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának távirata.) A Cuvantul mai számában megismétli azt az értesülést, hogy kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint a Bratianu-kormány összetételében rövidesen változások állanak be. Nemcsak Averescu tábornoknak, Goga Octavianának és Garoflid volt néppárti földművelésügyi miniszternek a kormányba való felvételéről van szó, hanem más, liberális korifeusoknak miniszteri tárcával való megbízásáról. Ha Bratianunak esetleg el is kellene tekinteni a kormány kibővítésétől, az átalakítást okvetlenül végrehajtja, mert ezt a politikai raison kívánja. Ugyanis több liberális korifeus nem híve a román nemzeti-parasztpárt ellen megindított élet-halál harcnak és értésére is adta a miniszterelnöknek, hogy a veszélyekkel és kockázatokkal teli vállalkozást nem helyesli. Bratianu ennek az irányzatnak vezetőembereit akarja miniszteri tárcákhoz juttatni abban a reményben, hogy aggodalmaik eloszlanak.

A miniszterelnöknek az utóbbi napokban sűrűn voltak tárgyalásai a liberális miniszterekkel és a párt vezető férfival, így Mosoiu tábornokkal, aki tudvalevőleg a hadseregben és Erdélyben nagy rokonszenvnek örvend. A Cuvantul szerint ezek a tárgyalások Argetoianut, Luput és Stelian Popescut nyugtalansággal töltik el. Lupu állítólag ki is jelentette volna Duca előtt:

— Ha a Manoilescu-per idején nem a kormányban, hanem ellenzéken lettem volna, sem önnök, sem Bratianu miniszterelnöknek nem lett volna egy nyugodt éjszakája. Milyen szerencsésük, hogy miniszter vagyok.

Átszervezik Románia diplomáciai szolgálatát.

A Dreptatea című lap Titulescu külügyminiszternek a kormányban lévő helyzetével foglalkozik és azt nem a legrózsásabbnak festi. A lap szerint ugyanis Titulescu a diplomáciai képviselőt alapos átszervezését tervezte és többek között Rio de Janeiróban, Helsingforsban, Rigában új követségeket, Genfben pedig új meghatalmazott miniszteri tisztséget akart felállítani. Ugyancsak terve vette, hogy Kairóban diplomáciai ügynöki, Angorában pedig követségi titkári állást szervez. A terv kivétel nagy kiadásokat követel, amelyeknek kielégítésére Bratianu Vintila mindössze 325 millió lejt engedélyezett, ami elégtelen. Hiába volt Titulescu minden közbenjárása és rábeszélése, Bratianu Vintila hajthatatlan maradt és most Titulescu nem tudja, hogyan és honnan szerezze meg nagyarányu reformjához a

szükséges pénzt. Titulescu Románának ethanyagolt külföldi propagandáját is meg akarta szervezni, de pénz hiányában a terv írott malaszt maradt. A Dreptatea utal arra, hogy az optánsper idején Magyarország nagyarányu propagandát fejtett ki az egész világsajtóban, míg román részről az egész propaganda Románia néhány barátja által írt könyvben és cikkekben merült ki. A Dreptatea szerint Titulescunak harmadrendű helyzete van a kormányon belül. Nem tudja, vajon inyére van ez neki, vagy sem. Minden körülmények között Titulescu helyzete ma sokkal rosszabb, mint egy évvel ezelőtt volt.

Viharos lesz a kamara csütörtöki ülése.

A képviselőház csütörtöki ülése újból izgalmasnak ígérkezik. A román nemzeti-parasztpárt nevében Maniu Gyula kérdést intéz a kormányhoz a gazdasági helyzet és az agrárreformnál történt visszaélések ügyében. Ugyanakkor a kormány valószínűleg szóvá teszi a román nemzeti-parasztpárt vasárnapi ülésén hozott határozati javaslatot, amely a polgárság ellenállásának megszervezését mondta ki. A csütörtöki ülésen egyébként a nemzeti-parasztpárt nyilatkozatot is fog felolvasni, amelyben kijelenti, hogy a jelenlegi parlament által hozott törvényeket semmisnek tekinti és ha történetesen hatalomra kerül, nem fogadja el magára nézve kötelezőnek. A nyilatkozat hivatkozni fog arra, hogy hasonló kijelentést a liberálist párt nevében Bratianu Vintila is tett az Averescu-kormány idején, amikor a vasuti törvény megszavazásáról volt szó.

Meghiusult az ellenzéki front megalakítása.

Tegnap este Tasca és Cihodariu, Iorga megbízottai találkoztak a nemzeti-parasztpárt delegátusaival, akiknek nevében Mirto közölte a nemzeti-parasztpárt választát. Eszerint a párt véglegesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Averescu-párttal nem lép semmiféle kollaborációra. Iorga kiküldöttjei erre kijelentették, hogy megbízásuk az egész ellenzék együttműködésének megvalósítására vonatkozik, nem csupán Maniu pártjára, ezért pártvezéreknek referálnak a nemzeti-parasztpárt álláspontjáról. A lapok szerint ezzel az aktuál véglegesen meghiusultnak tekinthető az ellenzéki front megalakítása. Az Adeveru szerint nincs kizárva, hogy a nemzeti-parasztpárt egyáltalán nem vesz részt az időszaki választásokon. Cuza professzor Baitiban jelölteti magát és ugyilátszik a kormány támogatni fogja jelöltségét.

A bolsevizmus Thermidorja.

Rejtélyes interjú egy volt népbiztossal, aki szenzációs leleplezéseket mond Trotszkij és Stalin élethalálharcáról.

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjének külön tudósítása). A meg nem nevezhető emberrel, kit az emlékezetes kommün idején láttam utoljára, az elegáns Etoile negyed egyik főuccáján találkoztam. Szép prémes bundája volt most is. Alig ismerem rá és félve köszöntem neki. De nem köszönt vissza, elnézett a fejem fölött: most már bizonyos voltam benne, hogy ő az. „Népbiztos ur!”, szoltam rá. Megpróbálta a lengyel föld-birtokost játszani, s csak akkor ismert rám menthetetlenül, mikor megfenyegettem, hogy inkognito ittletét nyilvánosságra hozom. Meg kellett ígérem, hogy nem írom ki a nevét...

— ... Hogy van voltaképen az a dolog Trotszkij-al? — kérdeztem, mikor már hosszabb ideje beszélgettünk a Majestic-hotelben rumos teánál.

— Igen egyszerű az eset — mondotta. — Az ellentét Trotszkij és Stalin között, valójában már Trotszkij és Lenin között is fennállott. Trotszkij kezdettől fogva kizárólag az ipari proletáriátussal akart dolgozni. A parasztokat legfeljebb a hadseregbe sorozta be. Ugy vélte, hogy kollektívizmusra egyedül az ipari munkás hajlamos; a parasztban mélyen gyökeredzik a magántulajdon tisztelete. Az tudja, hogy mi a vagyon, gyűjteni akar és földet hagyni a gyerekeire. Az új rend — mondta Trotszkij — csak egy új világrend lehet: és az orosz forradalomnak csak mint a világforradalom elővédjének van értelme!

Ez alapfelfogásból kiindulva ő a moszkvai fejleményeket nagyon pesszimista módon bírálja el. A világforradalomba vetett reményünk meghusult, mondja Trotszkij, s ezzel csődbe jutott az egész orosz bolsevizmus. Az ipari proletáriátus Oroszországban a népesség elenyésző számárnyát teszi ki, nem tarthatja tehát a forradalmat vállain. Következik ebből, hogy a kormányzat mindinkább a parasztság befolyása alá kerül, letér az elvi alapról, beáll alkudni a kapitalista államok közé, napról-napra erősebben hamisítja a marxista-elveket:

A forradalom degenerálódik! Trotszkij jelszava: „az orosz forradalom Thermidorjához érkezett el”. Ami ezután következik, az már kommunizmus nem lehet! És a gyalázatos csőd, Trotszkij szerint, egyben a világ proletáriátusának elárulása. Már is észrevehető, hogy a különböző országok forradalmi tömegei mindinkább kiábrándulnak a megalkuvó, nacionalistává vedlő Moszkvából, elfordultak tőle. Ha így haladunk tovább, az orosz kormányzat talán mint diktatura helyén marad ugyan, de nemcsak, hogy kitűzött ideáljait nem valósíthatja meg, hanem elföldeli, vagy legalább is beláthatatlan időkre késlelteti a világforradalmat, mert a tömegek, látván a nagy orosz forradalom elsekélyvedését, magából a kommunizmusból ábrándulnak ki.

Ezért Trotszkij szerint a feladat most már egy lehet: szépségben meghalni. Ha hősi harcban ártatlan áldozat, elvérünk minden oldalról a ránk támadó kapitalizmus nyomása alatt, vesztünk új elkecserevést, új lelkesülést önt majd a tömegekbe és a világforradalom a mi sirunk fölött s a mi utánunk elkövetkező általános reakció által is siettette, egy-két évtized múlva elkövetkezik majd és diadalmat ül.

— Részletezni nem érdemes. Ebből a rövid kivonatból is láthatja, hogy Trotszkij dühös bolond! — és a jöltáplált moszkvai forradalmár önmaga megnyugtatóra tekintett végig a pazar eleganciájú hotelszalomon. Látható módon (szinte mondhatnám fizikailag) undorodott a meghalás gondolatától; akár szépségben, akár csunyaságban történjen az!

— Hát ugyebár — kezdte ismét — a dolog világos. Minthogy a világforradalom tényleg nem aktuális, ebből épen az ellenkezője következik annak, amit Trotszkij vall. Igenis baráti jóviszonyt kell fentartanunk a többi kapitalista állammal és nem szabad következetesen kizárnunk önmagunkat az ő nemzetközi egyezményeikből, mert annak mi vallanók a kárát. Elég baj, hogy Versaillesben nem voltunk jelen. Igenis, meg kell végre szorítanunk a világpropagandát, mely árt a hitelünknek.

bolott pénzre, a kapitalista államok pénzére égető szükségünk van. Koncessziókat kell tennünk iparilag a külföldi kapitalizmusnak s természetileg a parasztnak. Stalin maga is paraszt származású ember, ezt helyesen mérlegeli és jól tudja, hogy a forradalomnak most bizonyos pihenőideje következett el. Most konszolidálódni kell; befelé koncentrálni, hogy ugy

Zsidókat tiltottak ki a pesti egyetemről.

Rendőri karhatalom a verekedések ellen. — Klébelsberg kultuszminiszter újból erélyes rendszabályokai ígér.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar képviselőház tegnapi ülésén nemcsak az ellenzéki képviselők, élükön Hegymegi Kiss Pál, Rassay Károly és Fábian Bélával, hanem a kormánypárti és keresztényszocialista képviselők is felháborodásuknak adtak kifejezést az egyetemi verekedések ügyében. Ennek dacára a botrányok folytatódhatnak tovább, úgy Budapesten, mint a vidéki egyetemi városokban. Klébelsberg Kunó kultuszminiszter a parlament mai ülésén válaszolt Hegymegi Kiss Pál tegnapi beszédére és ismét erélyes rendszabályokat ígért.

A képviselőház mai ülésén a kultuszminiszter a napirend előtt szólalt fel és leszögezte, hogy nincs józan ember, aki kétségbe vonná, hogy rendkívül sajnálatosak az egyetemeken történt események. Az ifjuság még a numerus clausus alapján felvetteket is küüzi, tehát a mozgalomban nincsen logika.

Fábian: Logika nincs, de van verekedés. A kultuszminiszter folytatja beszédét és kijelenti, hogy ezek a mozgalmak ártanak az országnak és ha elharapóznak, nem igen akadnak majd a külföldön olyan férfiak, akik a magyar igazságért szálljanak sikkra. Minden olyan mozgalom káros az országnak, amelyből ellenfelei azt a látszólagos következtetést vonhatják le, hogy a konszolidáció nem teljes. Miután ifjuságról van szó, lehetetlen brutálisan fellépni, hanem először kimerítendő a rábeszélés eszközei. Ennek eredménytelensége után szigorú rendszabályokat léptetnek életbe és ezek a rendszabályok addig folytatódnak, amíg a zavargások tartanak. Előre figyelmezteti az ifjuságot, hogy újabb rendbontás esetén bezárja az illető iskolát.

Fábian: Ön tehetetlen, tanuljon Huszár Károlytól.

Klebelsberg (ingerülten): Senkitől sem tanulok, azt cselekszem, ami az ország érdekében van. Kérem a jobb- és baloldali sajtót, tompítsanak cikkeik hangján és mérsékeljék magukat. Az ifjuságnak az egyetem falain kívül levő vezetőitől azt várom, hogy mérsékelőleg hassanak. (Taps és helyeslés.)

A képviselőházi beszéd után a kultuszminiszter az Est-nek tett nyilatkozatot és kijelentette, hogy reméli, hogy a helyzet javulni fog, mert ha nem, a kormány elhatározott szándéka, hogy a rendőrség közbelépését kéri. Az egyetem autonómiája nem azt jelenti, hogy bűncselekmények esetén a rendőrség ne léphessen be az egyetemre. Akik az autonómiára hivatkoznak, azoknak egész másképpen kellene cselekedniük, mint ahogyan cselekszenek a zavargókkal szemben. A kormány ragaszkodik ahhoz, hogy újabb incidens esetén igénybeveszi a rendőrséget.

A budapesti egyetemeken ma viszonylagos nyugalom állott be s nem igen történtek rendezavarások a vidéki egyetemeken sem. A szegedi ifjusági egyesületek vezetői megelhatározották, hogy egyesek egyéni lépéseit a legelhatározottabban meg fogják akadályozni és tekintélyük teljes latbavetésével megszüntetik az igazoltatásokat, verekedéseket és atrocitásokat az egyetemen. Ugyanekkor azonban rendületlenül kitartanak a numerus clausus életbentartása mellett. A pécsi jelentések szerint az ottani egyetemen ideiglenes csend uralkodik, a rendőrség erélyes rendszabályokat léptetett életbe minden tüntetés megakadályozására.

Az egyetemi verekedéseknek mára különös folytatása támadt: a műegyetemen, rektor

A börkiütések

A Kadum-kénoc a szokéseket szarítja és eltánteti, egészséges, sima bort csinál. Fenséges minden vizketegség és börgyulladás ellen. Sok szenvedést elkerülünk idejében használva a Kadum-kénocot! Egzema, szokések, orbáncz, ráh, kiütések, bőrszárazság, hemoroidok, var, sümölcs ellen.

mondjam, hogy megérjük a világforradalmat, mely még soká várathat magára. Az élet, barátom, fontosabb, mint az elvi igazság!

ri intézkedésre a fegyelmi vizsgálat befejeztéig kitiltották Flór Endre zsidó vallású negyedéves hallgatót, mert a múlt heti zavargások sulyosan sértő kifejezéseket használt a Hungária technikus-szövetség ellen. Ugyancsak kiutasították ma a műegyetemről Wolf Johanna harmadéves zsidó építésmérnököt, aki csak azért járt az előadásokra, hogy a besúgó szerepét játszhasssa. A tudományegyetemen is megjelent az első kitiltó végzés. A rektor fegyelmi vizsgálatot rendelt el Pavel Sándor orvostanhallgató ellen, aki állítólag részt vett a verekedésekben.

Arad közönsége döntsön a piac kérdésében.

A probléma egyetlen helyes megoldása a kétválasztás. — Népszavazást javasol az aradi piackérdés szakértője.

(Arad, november 23.) Az aradi piackérdés problémája már hosszú hónapok, sőt immáron évek óta foglalkoztatja Aradváros polgárságát, sőt — mint arról legutóbb írtunk — maga Aradváros vezetősége is szükségesnek találja, hogy ez a kérdés egyszer már végleges és megfelelő rendezést nyerjen. Ma felkerestük az aradi piackérdésnek egyik elismert szakértőjét, Hacker Mór árvizsgálót, törvényszéki szakértőt, aki az alábbi érdekes nyilatkozatban szögezte le véleményét:

— Nem kell sokat gondolkoznia annak, aki ismeri az aradi viszonyokat, azon, hogy hol legyen a piac. Az élelmiszerpiacot feltétlenül a Piata Avram Iancu (Szabadság-téren) kell elhelyezni, ott kell lennie a zöldség, tejtermék, tej, szegedi paprika, savanyu káposzta és gyümölcsárúsításnak. A Piata Catedralei (Thököly-térre) kell visszahelyezni: az aszfaltozott részre a majorságot, a kövezett részre pedig a pécskai kenyereseket és a vidéki burgonyatermelőket. A mészárosok, hentesek és pékek eddigi helyükön maradjanak. Minden más elhelyezés nem fog megfelelőnek bizonyulni, mert kizárólag ez a megoldási mód szolgálja a közönség érdekét.

— Igen sokan mondják, hogy a Piata Catedralei (Thököly-tér) teljesen kihalt lesz, ha a mai piacot onnan elhelyezik. Ez az állítás azonban egyáltalában nem fedi a helyzetet, mert nagyobb szabású üzletek ezen a téren amúgy sem létesülhének és a közönség, ha vásárolni akar, amúgy is a fűtéri üzleteket keresi fel. Hogy ez így van, azt legjobban bizonyítja az a tény, hogy az egyik legjobb sarokhelyen csődbe jutott egy fűszerüzlet és az egyes háztulajdonosok alig képesek bérbeadni egy-egy üzlethelyiségüket.

— Ha tehát a fenti megoldás alapján osztják szét a piacot, mind a két rész érdekeinek eleget tettek, mert a Piata Catedralei (Thököly-téren) elég nagy forgalom marad, a közönség pedig a Piata Avram Iancu (Szabadság-téren) hozzájut a régen várt kényelmes bevásárlási módhoz és amellet a forgalom nem lesz többé életveszélyes a Piata Catedralei (Thököly-térhez) vezető szűk mellékutcákban. Csak ez a megoldás lehet az egyetlen célravezető, ezt én az évek során nyert tapasztalataim alapján mondhatom, de ha az illetékes fórumok még másképpen kívánják megoldani az aradi piac elhelyezésének dolgát, mielőtt döntő lépésre szánják el magukat, helyesen teszik, ha elrendelnek egy népszavazást és azután döntenek csak az aradi piackérdésről a vajudó kérdésében.

Borzalmas rablógyilkosság történt Aradon.

Ismeretlen tettesek meggyilkolták az Aufricht-fatelepi éjjeli őrt, s kirabolták az irodát. — Az Amerikát-írt ember hazajött meghalni. — Kasszafurás az ótemetőben. — E'ethalá'harc az ismerős támadókkal. — Miért kellett meggyilkolni a szerencsétlen éjjeli őrt. — A boncolás eredménye. — Az aradi rendőrség több gyanus egyént vett őrizetbe.

(Arad, november 23.) Mára virradó éjszaka egy és két óra között borzalmas bűntény történt Aradon, amelynek pontos részleteiről csak hajnalutáni szerezhető tudomást az aradi államrendőrség. A megrendítő bűntény áldozata egy hatvankét esztendő ember, aki a legkegyetlenebb gyilkosság áldozata lett. Egyedül az *Aradi Közlöny* jelentette a ma reggeli számában, hogy a Calea Victoriein (Vásártéri-uton) levő Aufricht-fatelepi betörés történt. Kirabolták az irodában lévő Wertheim-szekrényt és a telep éjjeli őre eltűnt. A rablást éjszaka két órakor fedezték fel és a helyszínre kiszállt rendőrbizottság hosszas keresés után, két farakás között, eldugott helyen megtalálta Kovács Antal éjjeli őrt holttestét, borzalmasan összeroncolt koponyával. A megrendítő kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosságról, annak részleteiről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Az Aufricht-fatelepi kötelességtudó éjjeli-őre.

Az aradi gyermekkorházzal szemben lévő Aufricht-féle fatelepi este hat órakor fejezik be a munkát. Ilyenkor sötétség borul az irodahelyiségre, a fűrészs-zinre, csupán *Greck*

Az elmaradt ablakkopogás nyomán felfedezik az iroda kirablását.

Tegnap este is, mint mindig, pontos időben kezdte meg munkáját Kovács Antal éjjeli őre. Minden két-órán megzörgette *Greck* Györgyné ablakát, jelezve, hogy ügyel a fatelepi biztonságára. Éjjel tizenkét órakor is pontosan megzörrent az ablak. Az asszony még ébren volt, tett-vett, dolgoztatott és egy óra tájban nyugovóra készült. Épen lefeküdt, amikor Kovács Antal kutyájának dühös ugatása zavarta meg. Aggodalmaskodva ugrott fel, kitékintett az ablakon, de a kutya közben elcsendesedett és többé semmi sem hallatszott. Az asszony megnyugodva feküdt le, elaludt, de rövid idő múlva felébredt. Hallotta, hogy a fali óra elűti a félkettőt, két órát... Az éjjeli őrt nem kopogott be. Ez két esztendő óta egyetlen-egyszer sem történt meg. *Greck* né feszülten figyelni kezdett és úgy látta, mintha az iroda ablakából világosság szűrődne az éjszakába. Kiugrott az ágyából, elhagyta szobáját és a ház előtt az éjjeli őrt nevére kiáltotta. De nem kapott semmi választ. Az iroda felé nézett, ahol tényleg égtek a villanylámpák. Ebben a pillanatban már mellette volt Kovács Antal házőrző kutyája. Az asszony idegesen rohant az iroda felé és már az ablakon keresztül látta, hogy a nehéz Wertheim-szekrény nincsen a helyén. Az ajtó tárva-nyitva volt és bent minden felfordítva. *Greck* né a telefonhoz rohant, értesítette *Aufricht* Adolfot, hogy az irodából elrabolták a Wertheim-szekrényt.

Rendőri bizottság kutatja a rejtélyes módon eltűnt éjjeli őrt.

Aufricht azonnal a központi rendőrséghez telefonozott, ahonnan *Filotti* Zamfir rendőrprefektus vezetésével *Jancu* Traian rendőrigazgató, *Mesesan* inspektor, *Tanascu* ügyeletes tiszt, *Detesan* komisszár, *Rasztig* és *Mihailovici* detektívek mentek ki a helyszínre. Közben *Greck* Györgyné keresztül-kasul járta a telepet, hogy megtalálja az éjjeli őrt, de mindhiába. Az éjjeli őrnek nyoma veszett. A rendőrbizottság tagjai, miután megtekintették a kirabolt irodát, szintén az éjjeli őrt keresték-kutatták, mert bizonyos volt, hogy eltűnése szoros kapcsolatban van a rablással. Az első pillanatban elhangzott már az a vélemény is, hogy Kovács Antal vagy részese a tettnek, vagy pedig gyilkosság áldozata lett. Az első feltevés valószí-

Györgyné, az irodahelyiségek takarítóasszonya és *Kovács* Antal hatvankét éves éjjeli őrt maradnak kint a telepen. *Kovács* Antal egyik kezében kis kézi petróleumlámpával, a másikban egy vastag furkósbottal és oldalán hűsleges kutyájával kora esti órákban kezdi meg körutját a telepen, éber szemekkel kell figyelnie, nehogy a szabadjára hagyott fahasábokból lopjanak. Minden két órában pedig köteles *Greck* Györgyné szobája ablakán bekopogni, így történik az éjjeli őrt ellenőrzése, vajjon pontosan teljesíti-e kötelességét. *Kovács* Antal ellen sohasem volt semmi panasz. Két esztendővel ezelőtt állott a cég szolgálatába, józan, gondos ember volt, aki pontosan, lelkiismeretesen teljesítette mindig kötelességét. Amerikából jött haza Aradra és kint hagyta feleségét és leányát. Háromszázezer lejt hozott haza és ezt az összeget egy aradi bankban helyezte el. Meg tudott volna élni pénzének kamataiból, de neki munka kellett és így lett éjjeli őrt az Aufricht-fatelepi. A napokban megkérdezték tőle, hogy miért jött haza Amerikából, azt válaszolta:

— Azért, mert itt akarok meghalni...

nűtlen volt, mert *Aufricht*, aki megjelent a helyszínen, kijelentette, hogy az éjjeli őrt becsületes, megbízható ember volt, aki nem követhetett el semmiféle bűncselekményt. A telepen koromsötétség uralkodott, csupán a rendőrtisztek zseblámpáinak fénykévi világítottak jobbra-balra. A kutató rendőrtisztek egyike a telep temető felőli bejárata közelében egy szürke sapkát talált. Megállapították, hogy az eltűnt *Kovács* Antal sapkája. Később egy fejszére világított egyik villanylámpa. A fejsze rövid nyele szinte át volt itatva vérrel.

Megtalálják a meggyilkolt éjjeli őrt tetemét.

Most már bizonyossá vált, hogy a szerencsétlen éjjeli őrt gyilkosság áldozata lett. Rövid idő múlva ezután megoldódott a rejtélyes eltűnés kérdése is. *Kovács* Antal kutyája a telep egyik sarkában vonyítani kezdett, odasiettek és két farakás között megtalálták az éjjeli őrt holttestét. Az erős testalkatú ember hullája összegörnyedve feküdt a földön, arca csupa vér, fején óriási seb tátong és nyakára egy kötélszövet szorították. Két keze csuklójánál össze volt kötve és magasan arca elé tartotta. A borzalmas látvány előtt megrendülve állottak a rendőrtisztek. Nyomban értesítették dr. *Stauber* Andor hatósági orvost és *Gitta* Ágoston királyi ügyészt, kik rövidesen szintén megjelentek a véres bűntett színhelyén. A holttest felfedezése után tovább folyt a nyomozás.

Az ótemetőben feltörték és kifosztották az elrabolt Wertheim-szekrényt.

A rendőrtisztek ezután felkutatták az egész telepet és a hátsó bejárat közelében találtak egy fekete kötöt, amelynek zsebében csokoládé-darabok voltak és még egy fejszét, amelynek nyele ketté volt törve. A körülbelül hat mázsás páncélszekrény azonban eltűnt. Azt lehetetlennek tartotta a nyomozás, hogy kézben vihették volna el, hamarosan kocsinymokat fedeztek fel és megállapították, hogy a gyilkosok *Rafi* a rendőrtisztviselő szomszédában levő házának udvarából egy kétkerekű kizikocsit vittek el a tettesek, azonkívül behatoltak *Mihailovics* Gyula tűzoltóparancsnok fiáskamrájába, amely közvetlenül a fate-

lep közelében van és két fejszét loptak el. Aztán pedig felkészítették a telep hátsó kapuját és úgy hatoltak be. A gyilkosság elkövetése után kocsiná tették a páncélszekrényt és eltávoztak. Reggel öt órakor egy rendőr az ótemetőben megtalálta az elrabolt páncélszekrényt is. A hátsó részét egy csákánnyal törték fel, amelyet a telepről hoztak el a gyilkosok. A szekrényből elvittek huszonhatezer lej készpénzt, különféle iratokat és egy kis acélkazettát, amelyben *Aufricht* Rudolf személyi okmányai voltak. A kifosztott páncélszekrény mellett egy csendőrsapkát és fehér zsinórt találtak, amelyeket a nyomozás véleménye szerint, csupán azért hagytak ott a tettesek, hogy ezzel csak megzavarják a kutatás szisztematikus munkáját.

Az Aradi Közlöny munkatársa a borzalmas gyilkosság színhelyén.

Az éjszaka sötétsége nagyon hátráltatta a körültekintő nyomozást. Az már bizonyos volt, hogy a rablógyilkosságot többen: négyen—hatan követhették el, mert a nehéz páncélszekrény kihurcolásához legalább ennyi ember szükséges. A gyilkosok a telep temető felőli oldalán hatoltak be és tökéletesen ismerhették a körülményeket. Különös és érdekes az, hogy sem *Greck* Györgyné, sem pedig a közelben posztoló rendőr nem hallottak semmiféle zajt, holott a hat mázsás páncélszekrény kihurcolása bizonyára nagyobb lármával járt. Azt hiszik, hogy az éjszaka az ellenkező irányban fújó erős szél miatt nem hallottak a közelben lévőek semmiféle lármát. Amikor világosodni kezdett; a reggel elüllozta az éjszaka árnyait, tisztán állott a nyomozók előtt a borzalmas bűntény minden részlete. Az Aradi Közlöny munkatársa is megjelent a helyszínen és a világosan látható jelekből a következőképpen rekonstruálja a borzalmas bűntény befolyását.

A betörők egyike ismerős lehetett az éjjeli őrt kutyájának.

A rablótámadásra készülők egy óra tájban, amikor az éjjeli őrt a telep másik oldalán folytatta körutját, gyorsan feltörték a hátsó bejárat lelakatolt kapuját és behatoltak a telepre. A lármára figyelmes lett az éjjeli őrt nagy juhász kutyája és gyors iramban, bizonyosan ugatva futott a támadók felé. Egyik a kezében egy meglojított, megkopasztott csirkét tartott, számítva a kutya támadására. A kutya felé dobta, de annak nem kellett. Ott találták meg a csirkét a bejárat közelében. De valami különös eset történhetett. A támadók között bizonyára ismerőst fedezett fel a kutya és az idegenek láttára mindig dühös és megvaduló állat, most elhallgatott. Az ismerős, aki nagyon gyakran tartózkodhatott a telepen, még pedig éjszakai órákban (a kutya ugyanis nappal gazdájával együtt távol volt a telepről), bizonyára simogatni kezdte az állatot és talán el is vezette arról a helyről, nehogy akadály legyen tettük végrehajtásában.

Miért kellett meghalni a szerencsétlen éjjeli őrtnek.

Futva érkezik meg *Kovács* Antal. Csodálkozik és megrémül a többtagu banda láttára. Ki akarja őket utasítani, de azok feléje tartanak. Az éjjeli őrt erős ember; ütésre emeli vastag furkós botját. De a támadók sokan vannak. Egy-kettő közülök hátamögé kerül, átölelik, lefogják. Élet-halál harc következik a támadók és a megtámadott között. A bejáratnál ötven lépésre széles körben fel van turva a föld. Végre a tulerő győz. A birkózás közben leszedik *Kovács* Antaltól a nadrágszíjat és azzal összekötözik kezeit. Földre nyomják az életét védő embert, aki minden erejének megfeszítésével próbálja lerázni magáról a támadóit. Az egyik kötelet ránt ki zsebéből és azt a védekező éjjeli őrt nyaka köré hurkolja. Az kiáltani akar, de torkán akad a szó. A kötélszorításá-

MAKKAI SANDOR:
ÖRDÖGSZEKÉR,
A HÍRES BETHLEN REGÉNY MEGJELENT,
kapható: SANDOR FERENCNÉL.

Gramofonok és lemezek
rendkívül nagyválasztékban és legolcsóbban 4439
HEGEDUS cégne Aradon

ól elveszít eszméletét. Ennyi elég lett volna a rablóknak. Ha összekötik lábát is és betömik száját, olyan tehetetlenné válik, mintha halott volna. De baj van és bizonyosan ez lett a szerencsétlen éjjeli őrnök a végzete. Kovács Antal ismeri támadóit és azok tudják, ha életben hagyják, holnap elárulja őket. Tehát ki-mondották az ítéletet; a rablás egyetlen tanu-
jának pusztulni kell. Az egyik magasra emeli a fejszét és teljes erejével sújt az éjjeli őrnök fejére. A szerencsétlen ember abban a pillanatban halott.

A gyilkosság után a gyakorlatlan kassza-rablás.

A holttestet el kell rejteni, hogy minél később akadjanak rá és később kutassanak utánuk. A nyakára hurkolt kötéllel huzva, elviszik a hullát a telep sarkában levő két farkas közé és ott hagyják. A gyilkosok ismerik a járását. Egyenesen az irodába mennek, felcsavarják a villanyt, kihuznak minden fiókot, aztán izmos karjaikra veszik a nehéz páncélszekrényt és ráteszik a kocsira. Egyiknek eszébe jut, hogy Kovács Antal gazdag ember. Hátha van nála pénz. A holttesthez megy, átkutatja zsebeit, de más értéket, mint az ezüst órákat nem talál a zsebekben. Az órákat letépi a láncról és zsebre teszi. A rablógyilkosoknak egyéb szerszámjuk nincs, mint a két fejsze, a mit a faskamarából loptak. Nem hivatásos betörők; nem tudják, hogy kell banni egy páncélszekrényvel. Az egyik fejszét a küzdelem hevében ott felejtették a földön, a másiknak eltört a nyele, amikor a szekrényt emelték le az álványról. Az egyik gonosztevő egy csáskányt talál egy fióka mellett és azt viszi magával. A kocsit a szekrényvel a temetőbe huzák és ott két-három órát dolgoznak, amíg sikerül a hátsó részét feltörni. Mindössze huszonhatezer lejt sikerült kivenniük, de ott van egy kis kazetta is, hátia abban is pénz van. Magukhoz veszik és igrvekeznak minél gyorsabban eltávolítani borzalmas tettük közeléből.

Az aradi rendőrség több letartóztatást eszközölt.

A meggyilkolt ember holttestét ma déltán boncolták fel a felső temető halottas házában. A boncolást Sotirescu vizsgálóbíró és Ditta királyi ügyész jelenlétében dr. Cucu Vajul városi főorvos végezte. Megállapította, hogy a halál közvetlen oka, a hatalmas erővel esújtott baltacsapás volt, amely a szerencsétlen ember koponyájából valósággal leszelt egy darabot és agyveleje kilocsant. Nyakán bjtogatás nyomai is láthatók és a testen levő porzsolások elárulják a borzalmas harcot, a melyet támadóival vívott a tragikus sorsú Kovács Antal.

Az aradi államrendőrség Iancu Traian rendőrigazgató vezetésével a legnagyobb apparátussal folytatja a nyomozást. A ma esti iráig több letartóztatás is történt. A letartóztatottak között van négy olyan gyanúsított, akik nem tudnak alibit igazolni. A megtalált ünnepek alapján valószínű, hogy a rablógyilkosok hamarosan az igazságszolgáltatás kezébe kerülnek.

INGYEN KAPJA

az „ARADI KÖZLÖNY“-t november 30-ig, ha ma megrendeli, az előfizetési díjat csak december 1-től számítjuk.

— Magyar ügyvédek üdvözlötte egy francia politikusnak. Budapestről jelentik: Az ügyvédi kamara elhatározta, hogy az ország több előkelő jogi testületével együtt táviratilag üdvözli La Predelle francia jogászt, aki nek le kellett mondania a külügyminisztériumban viselt állásáról, mert a román-magyar birtokperben szabadon nyilvánította véleményét.

INGYEN KAP

már péntektől

AMITIÉ-

80 aradi üzletben

bélyeget.

Negyvenegy éve koncertezik Dohnányi Ernő.

Kettős jubileumot ül a világhírű magyar zeneművész. — Beszélgetés a zongora magyar fejedelmével az aradi Kulturpalotában.

(Arad, november 23.) A hangversenyt fél kilencre hirdették. Dohnányi Ernő pontosan fél kilenckor köszöntött be a Kulturpalota művész-szobájába. Mert ő a pontosság. Egész kis üdvözlő kolónia várta már. A kis asztalon friss ibolyacsokor s a Kulturpalota aranyrámás kis színes képe. Egy lelkes hódoló figyelme. Látható is az öröm a méltóságos művész arcán.

Az üdvözlők egész elbarrikádozzák. Hm, most interju! Pláne a titkár ur oly szigorú figyelemmel néz rám. Nagyszerű emberismerő. Tudta, mit akarok. Ahogy csak közeledtem. Hozzámlépett:

— Nagyon sajnáljuk, uram, de a méltóságos ur nem ad interjút előadás előtt. Tessék talán a koncert után idefáradni.

Megmegyaráztam, hogy az interjunak bizony napvilágot kell látnia. Szívósan tartottam magam. Végül engedett, de a lelkemre kötötte:

— Kérem, én nem tudok semmit az egész interjuról.

Mosolyogtam most már magamban: a nehezebben, a titkáron túl vagyok. Már biztos a beszélgetés. A méltóságos ur olyan jókedvű, nem fog elutasítani. És nem is utasított el. Am az első kérdésre vonakodik felelni: az ezévi kettős jubileum pesti részéről kérdem. Az elmúlt napokban folytak le ugyanis Dohnányi művészi pályafutásának harmincadik és életének ötvenedik évfordulójának pesti ünnepségei, amely kimagasló esemény volt Magyarországon. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a magyar nemzet hódolataképpen pedig igazán értékes ajándékot nyújtott át: 50.000 pengőt. Csaknem másfél milliót a mi vajtánkban. Azaz nem is volt ajándék, hanem előleges honorárium a magyar nemzet számára megirandó hazafias motívumu kompozíciójára. Morodom, ez elől szerényen kitért Dohnányi Ernő és hozzátette: Bizonyára érti; nem szeretek ünneplésről beszélni.

— Mivel fogja meglepni a zenevilágot legközelebb, méltóságos uram? — kérdeztem.

— Ó, most nem dolgozom. Csak koncertezem. Most fejeztem be új operámat. És most pi-henek. Ha ugyan annak lehet nevezni, hogy turnézom. Tegnap Timisoara, ma Arad. Éjjel utazás Brassóba, azután Marosvásárhely, Cluj, Oradea-mare és már december másodikán koncerteni van Budapesten. Aztán külföld: Hollandia.

— Amerikai turné lesz az idén?

— Nem. Ezidén nem szállok hajóra. Beharangozom Európát. Lesz mit bejárnom, azt hiszem.

— Hol adta harminc év előtti első koncertjét? — tettem föl a következő kérdést.

— Ha jól meggondolom, nem is harminc év előtt volt az első koncertem dátuma, mert már negyvenegy éve játszom. Kilenc éves koromban már álltam pódiumon. De csak harminc év előtti berlini hangversenyemtől számítják pályafutásomat. A „csodagyerek“ tevékenységei nem esnek számításba — mondta nevetve.

Látogassa meg

é hó 20-28-ig tartó 6272

háziipari kiállítást a Kulturpalotában

hol férfi és női fehérneműek és selyem-árak, valamint szőnyegek, kézimunkák kerülnek olcsó áron eladásra.

— Aradról beszéljek? Ugy érzem, mintha haza jönnék. Meleg, otthonias fogadtatás, ragaszkodás, szeretet. Ebbe mindent elmondtam Aradról. Ez több, mint az erre megszokott obligát felelet...

Künnről berreg a jelző csengő. Elkészönök a művésztől. Határozott léptekkel a szilapad-bejáró felé tart. Megyek, az ajtóban még halom az üdvözlő tapsáradat dübörgő zaját...

Salgó Pál.

Bűnügyi vizsgálat

Aradváros vámenelőre ellen.

A fegyelmi eljárás addig szünetel. — Meghosszabbították Mladin Péter felfüggesztését.

(Arad, november 23.) Részletesen beszámoltunk annak idején Mladin Péternek, a súlyos szabálytalanságokkal és visszaélésekkel vádolt városi vámenelőre felfüggesztéséről. A fegyelmi vizsgálat levezetésével Pocioianu János szolgálati főnököt bízták meg, aki a mai permanens ülésen számolt be a vizsgálat eredményéről. Beszámolójában leszögezi, hogy a visszaéléseket nagyrészt a vámenjegyek mostani kezelési módja segítette elő, illetve tette lehetővé, amennyiben a vámenelőreknél is adnak ki jegyeket és az ellenőrzés hiányában ezek könnyen kőthetnek el szabálytalanságokat. Az eddigi kihallgatásokból azt az impressziót nyerte, hogy visszaélések tényleg történtek, azonban a tanuvallomások nem bizonyítják pozitíven ezeket a szabálytalanságokat. Javasolja, hogy az aktákat tegyék át az ügyészségre és addig is, míg a bűnügyi vizsgálat befejeződik, helyezték más hivatalba Mladint.

A jelentéshez először dr. Botioc Elek szólt hozzá. Leszögezte, hogy miután a jelek arra vallanak, hogy Mladin tényleg bűnös, nem lehet addig városi szolgálatban megőrizni, míg az ügye teljesen nem tisztázódik. A városházán végre meg kell indulnia az erélyes és alapos tisztító munkának. Javasolja, hogy az aktákat tegyék át az ügyészséghez, ahol már ugyanis folyik bűnvádi eljárás egy feljelentés alapján a tisztviselő ellen és addig, míg a vizsgálat ki nem deríti a teljes tényállást, Mladin Péter maradjon felfüggesztésben. Angel István dr. szintén leszögezi, hogy addig, míg az ügy tisztázva nincs, szó sem lehet arról, hogy a vámenelőre visszakerüljön városi szolgálatba. A bűnügyi vizsgálat fogja kideríteni, követett-e el tényleg a vámenelőre visszaéléseket és ha igen, kik voltak a bűntársai. A permanens bizottság végül úgy döntött, hogy a fegyelmi vizsgálatot addig szünetelteti, míg a bűnvádi vizsgálat be nem fejeződik, viszont azonban az eljárás befejezéséig Mladin Péter állásából való felfüggesztése továbbra is érvényben marad.

SPORT

O Dempsey és Tunney újból mérkőzik egymással. Newyorkból jelentik: Dempsey és Tunney boxbajnokok harmadik mérkőzését 1928. júniusában állapították meg. A hely még ismeretlen.

O Magyar atléták Olaszországban. Budapestről jelentik: Barsy, Somfay és Egri, a kiváló három magyar atléta, az olaszok meghívására elutaztak Genuába, hogy a szombati és vasárnap tartandó versenyeken résztvegyenek.

Egész Arad alig várja, hogy megnézze az

APOLLOBAN

JOSEPHINE BAKER

neger táncfenomént és a TILLER görölköt

— **Ártalmatlanná tettek egy hirhelt betörőbandát.** Focsaniból jelentik: Veszedelemes és régen körözött tolvajbandát fogott el tegnap a focsanai sziguranca. A közel negyven főből álló banda már évek óta veszélyeztette a környék és a város lakosságát és a rendőrség minden igyekezete hiábavalónak bizonyult a banditákkal szemben. Mig aztán tegnapi egytől-egyig beestek a rendőrség által előre elkészített csapdába. A rendőrség ugyanis már napok óta figyelte, hogy elzúllott külsejű emberek különböző értékes holmikát árusítanak a külvárosban. Megfigyelés alá helyezték őket, közben azonban több detektív állítottakban csatlakozott hozzájuk, míg sikerült kitudni a banda rejtékhelyét, ami a városhoz közeli elhagyott malomban volt. A rablók abban a hiszemben, hogy új társaik akadtak, a detektiveket elvezették a rejtékhelyig, ahol aztán tegnap éjszaka rajtuk ütöttek. Az elfogott rablók eddig többszáz betörést és rablást ismeretek be.

— **Leégett a galati-i sörgyár.** Galatiból jelentik: Ma hajnalban három órakor rejtélyes körülmények között kigyulladt a galati-i Petrini-féle sörgyár. A hatalmas gyártelep a tűzoltóság minden erőfeszítése ellenére porráégett. A több helyütt egyszerre feltörő lángok makacs ellenállása gyanút keltett és, az ügyészség azon a címen, hogy öngyújtás történt, őrizetbe vette a gyár tulajdonosát, Petrini asszonyt, fiát és Plohn nevű vejét, akik azonban tagadják, hogy öngyújtást követtek volna el. Az a gyanu, hogy a gyártelepet a biztosítási összeg megkaparintása érdekében gyújtották volna fel. A kár meghaladja a 15 millió lejt.

— **Titokzatos új napot fedeztek fel.** Hamburgi táviratok arról számolnak be, hogy Schwassmann és dr. Wachmann tanárok fotografikus égboltozatkutatók közben tegnap a hamburgi obszervatóriumban az Orion csillagképben egy új csillagot fedeztek fel, amely 10. fényerősségű volt. A csillag egy éj alatt annyira megnövekedett, hogy ma már nemcsak a fényképezőlemez érzékelte, hanem szemmel is lehetett látni a teleszkópon át. Ugyanakkor egy üstökös is felfedezett a két professzor a Halak csillagképben. A csillagászok világában főképp az Orionbeli csillag felfedezése okoz nagy izgalmat, mivel itt egy ismétlődő, igen rejtélyes égi eseményről van szó. Többször előfordult már ugyanis, hogy valamelyik estén megjelent a teleszkóp fényérzékelő lemezén egy ismeretlen csillag picike pontja, amely aztán egy-két éj alatt annyira megnőtt és kifényesedett, hogy szabad szemmel is tisztán lehetett látni. Ezután halványodni kezdett és egy-két nap alatt nyomtalanul eltűnt a világűrben. A csillagászok egy része azt tartja, hogy ilyenkor kolosszális világkatasztrófa szemtanúi a földi csillagvizsgálók. A világűrben ugyanis ezer, meg ezer kialudt, sötét égítést belekerül egy gázoceánba, amely rohanásától meggyullad és az égítést lángbaborul. Amig porrá nem ég, csodálatosan világít az égbolton. Ezek a csillagok, amiket a tudomány „Nova”-nak nevez, rendszerint a tejút környékén tűnnek fel. A hamburgi is ezek közé tartozik és egyben ama megoldhatatlannak látszó rejtélyek közé, amelyekben oly gazdag az égboltozat.

Angol gyapju trikó-kelmék KELL és KRAUSZ-nál Arad.

— **Felmentettek egy gyilkossággal vádolt kereskedőt.** Bucurestiből jelentik: A semmitőszék tegnap tárgyalta Salamon József aranyosgyéresi kereskedő ügyét, aki a vádirat szerint az 1918. évi forradalom alatt cionista gárdát szervezett és állítólag résztvett néhány környékbeli román gazda meggyilkolásában. A vádirat szerint a cionista gárda az egész környéken garázdálkodott, rabolt és gyilkolt. A cluji (kolozsvári) hadbírósg annak idején öt évi fegyházra ítélte a kereskedőt, akinek ügyét a semmitőszék négy ízben vette elő és tegnap este hozta meg döntését. Fildermann főrabbi és több védő beszéde után a semmitőszék felmentette Salamont és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését.

— **Aliechin és Capablanca küzdelme.** Buenos-Ayresből jelentik: Capablanca és Aliechin 31-ik. játszámája a 40-ik lépés után remis-vel végződött.

Diáktüntetés a szegedi színház ellen.

Szegeden példára talált a pesti Nagyasszony-tüntetés. — Demonstráció egy francia szindarabbal szemben.

(Az Aradi Közlöny szegedi tudósítójának távirata.) A szegedi színház tegnap esti előadását, amelyen a Párisi kirakat került színre, a pesti Nagyasszony-tüntetéshez hasonló tüntetés zavarta meg. A rendőrség már előzőleg értesítést kapott arról, hogy az egyetemi diákság tüntetni akar a színházban, mire a rendőrség emberei a színház nézőterén szétszórta a foglaltak helyét és figyelték a közönséget. Az első felvonás közben már kivettek három, feltűnően hangosan viselkedő fiatalembert. Felvonásközben az egyetemi hallgatók egy deputációja kereste fel dr. Borboia rendőrtanácsost, akit arra kértek meg, szüntesse be az előadást, mert máskülönben botrány lesz. A rendőrtanácsos természetesen megtagadta a kérés teljesítését, mire a darab további menetét hangos botrányok tarkították. A rendőrség erre 17 tüntetőt vezetett ki a színházból. A diákság az uccára vonult ki erre és ott próbált tüntetni, azonban egy megerősített rendőrjárat kardlappal szétverte a

tüntetőket. A csoport a Délmagyarország szerkesztősége elé haladt, hogy ott is tüntessen ott azonban egy újabb rendőrcsapat várta a diákságot. Érdekes, hogy a Párisi kirakat eddig hátszor került színre és nem merült fel ellene kifogás. A rendőrség véleménye szerint a tüntetőknek nem volt a darab ellen kifogásuk, csak ürügyet kerestek arra, hogy életjelt adjanak magukról.

Ma délelőtt az ügynek folytatása lett. Ma egy 100 tagu, egyetemi hallgatóból álló csoport gyülekezett a városháza előtt, ahova egy háromtagu küldöttség ment fel Somogyi Szilveszter polgármesterhez. A küldöttség arra kérte a polgármestert, nyitassa fel a közgyűlési termet, hogy a diákság ott előadhassa kérését. Ez meg is történt és a polgármester a diáksággal zárt ajtó mögött tárgyal. Hír szerint a tárgyaláson a diákság újból tiltakozott az ellen, hogy a szegedi színház előadja a Párisi kirakat című francia darabot.

— **A petróleumlámpa jubileuma.** Budapestről jelentik: A petróleumvilágítás 65 esztendő jubileumát ünneplik most. A felfedezője Schreiner galíciai tejkereskedő volt. A világítást először a lemergi kórházban alkalmazták, innen került Bécsbe, ahonnan azután világszerte átvették. A gáz- és villanyvilágítás azonban alig néhány év múlva a legtöbb helyen kiszorította a versenyből a szerény petróleumlámpát.

— **Missis Maud, a kiváló gondolatolvasónő** a Bulv. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) 31. szám alatt fogad egész nap. Már a belépésnél néven szólítja őnt.

— **Fűszerkiskereskedők teaestélye** 26-án este a Központban.

Hegedű, zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelnél.

— **H. Sziklay Gizl Str. Cercetasilor (Szt. Pál-uccai) tánciskolájában** december hó 2-án új táncoklon kezdődik.

— **RÁDIO-MŰSOR. Csütörtök, november 24.**

Wien-Grác. 16.15. Zenekari hangverseny. — Berlin. 20.10. Operaelőadás. — Boroszló. 19.30. Katona hangverseny. — Frankfurt a. M. 19. Operaelőadás. — Leipzig. 20.15. Zenekari hangverseny. — Milano. 23. Jazzband. — München. 19. Operaelőadás. — Nápoly. 21. Operettzene. — Pozsony. 19.30. Cseh filharmonikusok hangversenye. — Prága. 22. Hangverseny. — Róma. 20.40. Zenekari hangverseny. — Stuttgart. 16.15. Hangverseny. — Budapest. 9.20. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Cigányzene. 19. Operaelőadás. 22.30. Ultrafonhangverseny.

Orosz esküvőt kötött

Vilmos excsászár szerelmes nővére

Megtörtént az egyházi házasságkötés a schamburg-lippel hercegnő és Zubkow Sándor között.

— **Orosz esperes végezte az egyházi szertartást.**

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.)

Tegnap délután fél négy órakor Atamantow esperes, a wiesbadeni orosz templom első papja ünnepélyes keretek között eskette össze Bonnban, a Schaumburg-Lippe-hercegi kastélyban Zubkow Sándort és Hohenzollern Viktóriát, Vilmos excsászár testvérét. Az ünnepséget, amely csak kisszámú meghívott vendég előtt folyt le, az a hatásos pompa jellemezte, amit ily alkalmakkor az orosz egyház ki szokott fejteni. Röviddel az esküvői szertartás megkezdése előtt a vendégek a palota egyik legszebb termében, az u. n. vörös teremben gyülekeztek. A terem sarkait pompás krizantémok diszítették, középpont egy asztal állott oltárrá átalakítva, amelyen művészi arany és ezüsttárgyak voltak elhelyezve. Drága velencei csipketerítő borította az oltárt, aminek sarkain néhez ezüst gyertyatartók állottak, mellettük két velencei korona.

Röviddel fél négy előtt közeledett a jegypár. Előttük haladt az orosz pap. Ünnepélyes csend. A nagy szőnyeg szélén, amely a menyasszonyi szoba padlóját fedte, állt meg Zubkow

és Viktória. Mindkettőnek arcáról izgatottság tükröződött le. A vőlegényen kifogástalan frakk feszül, gomblyukában egy szál krizantém. A menyasszonyon világos, gyöngyszürke crépe-georgette ruha áttört ezüstcsipkével. Fejéről anyjának, Frigyes császár feleségének híres menyasszonyi fátyla omlott alá, amely az angol királyi család egyik legértékesebb, legdrágább díszje volt. Jó néhány, angol királyi családból származó menyasszony viselte már ezt a fátyolt, amely a Windsor-ház címervirágaiból van összekombinálva. Csakhamar megkezdődött a szertartás. Az orosz esperes teljes egyházi ornátusában festői látványt nyújtott. Előbb egy imát mond, aztán két karikagyűrűt vesz elő az oltárról, amit a vőlegény és a menyasszony kicserélnek és az ujjukra húznak. Ezután Zubkow és Viktória két selyemmel és narancsvirággal díszített viaszgyertyát vesz kezébe és mindketten egy közben kiterített fehér selyem-atlaszra állanak. Ekkor a lelkész egymásba teite kezüket és ezt kérdezte a vőlegénytől:

— **Határozott és jó szándékod-e, hogy házastársul veszed Viktóriát, aki itt áll melletted?**

Ugyanígyen kérdést tett fel a menyasszonynak is. Mindkettőre örömteljes „igen” volt a válasz. Erre előlépett a két tanu: Mehrenberg gróf és von Treu és a menyasszony és a vőlegény fejé felett tartották az arany velencei koronákat.

Véget ért a szertartás: Hohenzollern Viktóriából Zubkow Sándorné lett. A jelenlevők gratuláltak, majd megkezdődött a lakodalmi díneregész szűk körben. Tizenkét személy vett részt azon mindössze, köztük Zubkow anyja is. Az orosz lakodalmi szertartás kivánalmainak pontosan eleget tettek minden téren.

Zubkowék egyelőre Bonnban maradnak pár hétig, aztán nászutra indulnak, Bozenbe és Meranba. Tavaszra Berlinbe költözik az érdekes házaspár. A német fővárosban ugyanis Zubkow jó állást remél kapni és ezért forszirozza az odavaló átköltözködést. A sok fenyegető és rágalmozó levél mellett a házaspár egész sereg üdvözlő levelet kapott a világ minden részéből, sőt a német császári család egyes tagjaitól is.

Mulatság.

— **AMTE-bál november 26-án a „Vadászkürt” éttermében.** Kezdeté este 9 órától bezárólag reggel 6 óráig. Személyjegy 60 lej, családjegy 150 lej. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, átvehetik Maidt Emil üzletében.

**F Gonda édes — Gonda drága
A ELVÁLT ASSZONY-HOZ
L menjünk el az
LEO URANIABA.**

Hazahozzák Braziliából az aradi kivándorlókat

Romániai politikus tanulmányutja a borzalmak megrendítő hazájából. A lugoji nemzeti-parasztpárti képviselő lesz Románia braziliai követe.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Amióta az északamerikai államokba megszűnt a kivándorlás, a megmaradt kivándorlási ügynökök Braziliába szállították a kivándorolni igyekvőket és ma sok tízezerre rug azoknak a száma, akik a braziliai gyilkos fazendákon átkozzák azt a pillanatot, amikor engedtek a kivándorlási láznak és elhagyták a régi existenciájukat. Csak a napokban érkezett vissza egy hosszabb tanulmányutról a nemzeti-parasztpárt szenátora T. Raducanu, aki kijelentette munkatársunk előtt, hogy minden képzelenet felülmúló nyomorúságos helyzetben szenvednek azok, akik Braziliában vélték az új hazájukat feltalálni. A nemzeti-parasztpárti szenátor szerint rengeteg sok erdélyi kivándorló él odakint a legnagyobb nyomorban, akik szívesörömmel jönnének haza, azonban annyit is alig tudnak keresni, hogy éhen ne haljanak és egyelőre gondolni sem lehet arra, hogy a drága hajójegyet meg tudják venni. Raducanu szenátor most egy akciót tervez, hogy a Braziliában szenvedő kivándorlókat diplomáciai úton hozatja haza és la-

punk utján felkéri mindazokat az erdélyi kisebbségi polgárokat, akiknek hozzátartozóik kivándoroltak, hogy tudassák vele a kivándorolt címét, hogy így bekerüljenek a hazazandók listájába. Legalkalmasabb, ha a kivándorolt legutolsó levelét küldik be Raducanu szenátornak. (Címe: Prof. dr. Toni Raducanu senator Bucuresti, Alea Vulpache 10.)

Ugy látszik, hogy a kormány is erélyes lépésre készül a braziliai kivándorlók nyomorának enyhítésére és felszegélyezésére, mert a mai hivatalos közlemények szerint a külügyminisztérium jövő évi költségvetésében már helyet kapott az újonnan felállítandó braziliai követség tétele is. Információink szerint ez állásra Caius Brediceanu lugoji (lugosi) nemzeti-parasztpárti képviselőt kombinálják. Brediceanu képviselő, Vaida Sándor miniszterelnöksége alatt külügyminiszteri államtitkár volt. Mint érdekes tény említjük meg, hogy Brediceanu államtitkári állásában egy magyar titkárt vett maga mellé, Jancsó Károlyt a két év előtt Bucarestben meghalt magyar újságíró.

Irodalom és művészet

Dohnányi Ernő jubiláris hangversenye.

Diszes, ünneplő közönség töltötte meg tegnap este a kulturpalota nagytermét. Hangverseny előtt a filharmonikusok nevében Szántay Lajos elnök üdvözölte a jubiláns művészt, majd a közönség zúgó tapsviharából kísérve lépett a hangversenydobogóra Dohnányi Ernő, hogy művészetének misztériumában részesítsen bennünket. Ezer és ezer rajongója a szépek s nemesnek tudja, hogy mit jelent Dohnányi Ernő a magyar zeneművészet számára, ismerjük kulturtörténeti jelentőségét, tudjuk, hogy évtizedeken át főirányítója és megtermékenyítője volt a magyar zeneéletnek és művészetének nevelőleg, nemesítőleg hatott a zenekedvelő közönségre.

Dohnányi kitünően diszponálva, igazi elemében volt és varázslatos művészetével az extázisig fokozta a lelkesedést. Zongoraművészetére újabb dicsérő kritikai jelzőt alkalmazni felesleges, mert az eleven valóságként él benne hallgatói lelkében. Beethoven Waldstein szonátája — mely különben force-darabja Dohnányinak — ismét elementáris erővel hatott rájuk.

A műsoron szereplő Chopin, Schumann és Mendelssohn darabokon kívül játszott még saját kompozíciókat is. Az ismert fis-moll és C-dur Rapszódia, valamint a virtuóz Delibes Valse „Coppelia” átirat frenetikus tetszést váltottak ki. A szünni nem akaró tapsviharra számos ráadást is kellett adnia Dohnányinak. A nem egykönnyen hevülő aradi közönség lelkes tömeggé vált ezen az estén s csillogó szemekkel, kipirult arccal távozott az innepi hangversenyéről. (Dr. Sz. K.)

* Az aradi színház heti műsora. Csütörtök: Broadway, dráma. (Bemutató előadás. C. bérlet.) Péntek: Broadway, dráma. (A. bérlet.) Szombat: Broadway, dráma. (B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órákor: Hófehérke és a hét törpe, mesejáték. (Nagy gyermekelőadás a társulat elsőrangú tagjainak felléptével. Mérsékelt helyárak.) Délután 5 és fél órákor: Edenkert, vigjáték. (Mérsékelt helyárak.) Este 8 és fél órákor: Broadway, dráma.

Karácsonyra Nagy Géza

Ismerjük meg hozzátartozóinkat, gyermekünk vagy saját magunk fényképével. Ezen legolcsóbb és legkedvesebb ajándék fényképész műtermében művészi kivitelben készül, Arad, Bul. Reg. Maria S. földsz.

* A „Broadway”-ban van egy szerep, a mely maga is elegendő lenne, hogy érdeklődést felcsigázza és ez a detektív. Az abszolút nyugodt és raffináltan eszes detektív mintaképe, de emellett telve jószággal és a szíve érző emberi szív, amely meg tudja érteni az emberi gonoszságokat, amelyeket emberileg meg tud bocsátani, de a kötelességérzete azt parancsolja, hogy üldözze a bűnt. Ezt a nagyszerűen és szinte pasztelszerűen megrajzolt alakot Szendrey Mihály szinigazgató fogja a Broadway csütörtöki előadásán színpadra vin-

ni. Szendrey szinigazgató művészetét nem kell bemutatnunk a közönségnek. A harminc év alatt, amelyet Aradon töltött, alkalma volt a közönségnek igen sokszor ragyogó művészetében gyönyörködni. Egész hadseregrel való pompás figura elevenedett meg az ő alakításaiban, de a Broadway detektívje művészetének csúcspontját jelenti. De a többi szerep is olyan mesterien van megkonstruálva, hogy minden szereplő csak a legnagyobb ambícióval készül feladata megoldására. Kiss Mária, Szepessy Edith, Pally Mancsi, Szepessy Etta, Mészáros, Jávor, Kallós, Olasz, Földes, Kun, Erdélyi és Kövály elsőrangú feladathoz jutottak. A Broadway egyelőre még pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután, 3 órákor nagyszabású gyermekelőadás lesz a színházban, amikor is a Hófehérke és a hét törpe című nagyszerű és látványos mesejátékot játsszák a gyermekek örömeire. A mérsékelt helyárakkal rendezendő gyermekelőadásra résztvevő az egész prózai együttes. Délután 5 és fél órákor ugyancsak mérsékelt helyárak mellett az idei szezon nagyszerű vigjátékjucsdonsága, az „Edenkert” van műsoron a premier elsőrendű szereposztásában. Este 9 órákor a „Broadway”-t játsszák.

Veszélyes végrehajtás egy aradmegyei faluban.

(Arad, november 23.) Minden humor mellékíze ellenére is, kedélyesnek éppen nem mondható végrehajtási aktus játszódott le tegnap az aradmegyei buteni-i (körösbökenyi) járáshoz tartozó Buharu községben. Történt pedig, hogy a buteni-i járásbírósa portarelje egy ügyvédjelölt és a községi bíró kíséretében megjelent Ács Sándor buharui molnár házában, ahol árverést akartak foganatosítani. Ácsné megdöbbenve ezen a „hallatlan vakmerőségen”, kijelentette a bírósági személyeknek, hogy amennyiben egyikük is átlépné lakása küszöbét, mindannyian a halál fiai lesznek. Ezzel harcias pózba helyezkedve, el is állta a lakásba vezető utat, amit csak akkor volt hajlandó megnyitni, amikor a hatósági közegek a béke kedvéért „nagyságos asszony”-nak titulálták. Ez a nő hiúságra apellált bók azonban csakhamar elvesztette értékét és alig léptek be a szobába az árverelők, a harcias molnárné tenyere egy hatalmas „csattan” a végrehajtó ábrázatán. A szerencsétlen embernek hozzá még égő cigaretta is volt a szájában s így a valóságban is megláthatta azokat a tűzszikrákat, amelyek szeme előtt szétfreccsenve, az ügyvédjelölt ingéig is elértek, ott tüzet fogtak és ezáltal is fokozták a váratlan fordulat kinos hatását. Azonban még magukhoz sem tértek a megtámadott árverelők, amikor a szobában megjelent Ács molnár is. Kezébe fejszét szorongatott és szintén rátámadt a hivatalos kiküldetésben lévőkre, akik erre kimenekültek a házból és sebtiben elhaj-

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órákor utóljára STRAUSS csodaszép operettje a

Varázskeringő.

Bécs és a Práter minden szépsége filmen. Főszereplők: Xenl Deenl, Willy Fritsch és Medi Christians

Rendes előző helyárak. :: **Eredeti zenével**

Holnaptól: **KIKI**, a legszórakoztatóbb vigjáték.

tattak a községből. A járásbírósa portarel természetesen nyomban megtette a feljelentést hatósági közeg ellen elkövetett erőszak címen, míg az ügyvédi meghívott életveszélyes fenyegetés, személyes szabadság megsértése és idegen ingó vagyon rongálása miatt emelt vádat Ácsék ellen.

Uccai botrány

egy indiszkrét aradi bérkocsis miatt.

Amikor a fuvardíj az állomástól kilencven lejtt tesz ki. — Aradi utazás szokatlan felismerényei.

(Arad, november 23.) Az aradi államrendőrség ma egy hangos uccai botrány ügyében indította meg az eljárást, amelynek előzményei méltán besorozhatók egy bohózat-író témái közé. H. M. aradi hivatalnoknak felesége néhány nappal ezelőtt egy közeli aradmegyei községbe utazott rokonai látogatására. Az asszony tegnapelőtt este érkezett haza és férje a kapuban várakozott feleségére, aki azonban késétt. A várakozó férfi türelmetlenségében egy közeli telefonon megkérdezte, hogy mennyit késik a Brád felől érkező vonat. A forgalmi irodától azonban azt a választ kapta, hogy rendes időben már rég befutott Aradra. A férfi türelmetlenül, izgatottan várakozott tovább a kapuban. Közben ez történt:

A csinos, fiatal asszonyka lelibben a vonat lépcsőjéről és siet ki, hogy minél előbb szerető hitvesének karjaiban pihenje ki az ut fáradalmait. Az állomás bejárata előtt azonban egy elegáns fiatalember várakozott az érkezőre, s nem is késett megszólítani az asszonykát. Az asszony igen barátságosan és szívesen fogadta a fiatalember ajánlatát, hogy majd ő kocsin hazakíséri. A kocsi elindult és befordult a Radnai-úton és megállt a Podgoria-szálloda előtt. Rövid könvörgés, pár perces vita és az ifju pár eltűnt a szálloda egyik szobájának becsukódó ajtaja mögött. A konflis pedig türelmesen várakozott odalent. A férfi ezzel szemben türelmetlen volt, mert már tudta, hogy a vonat megérkezett és amiatt aggodott, hogy valami baj történhetett érthetetlenül késlekedő feleségével. Jó félóra várakozás után a fiatal ur és az asszonyka lejöttek a szállodából. Az ifju kiadta a parancsot, hogy a kocsi azonnal szállítsa haza a nagyságos asszonyt, ő pedig udvarias bucsu után eltávozott.

A tulajdonképeni komplikációk ezután következtek. A férfi türelmetlenül várakozik a kapuban és egyszere megjön a kocsi, megáll és mosolyogva száll ki belőle felesége. A viziontlátás örömei elfeledtették a férjjel az aggodó kérdéseket, csak akkor kezdett csodálkozni, amikor a konfliskocsis kilencven lejtt kért az utért.

— Hogy mer maga kilencven lejtt kérni ezért a rövid utért; az állomástól idáig?

— Nem is azért kérem én — felelte az indiszkrét kocsis — hanem azért a várakozási időért, amit a Podgoria előtt töltöttem.

A közvetlen folytatása az esetnek nem fontos. Lehet, hogy családi jelenet lett az ügyből, de még valószínűbb az, hogy az asszonyka „mindent megmagyarázott” a férj megnyugtatóására. Másnap azonban az asszonyka elpanaszolta udvarlójának a kocsis indiszkrétcióját. Az udvarló pedig úgy állott bosszút, hogy tegnap este beült ugyanabba a kocsiába s megparancsolta, hogy hajtson az óvártéri sporttelephez. Amikor odaértek, a fiatal ur megtámadta a kocsiat és ütlegelni kezdte. A kocsis sem volt rest, egy felkapott deszkadarabbal védekezett igen eredményesen. A lármára és a gyorsan támadt nagy csődületre megérkezett a rendőr, aki a két verekedőt nyilvános botrányokozásért feljelentette a rendőrségen, amely a pikáns ügyben megindította a nyomozást.

Megvádolt aradmegyei gyógyszerész.

A kisgyermek rejtelmes halála. — Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken. — Szombaton lesz ítélet.

(Arad, november 23.) Érdekes bűnygyben tartott ma főtárgyalást az aradi törvényszék Antonini—Moldovan-tanácsa. Még 1925. év őszén történt, hogy Gründl Kálmán siriál (világosi) gyógyszerészt meglátogatta volt háztartási alkalmazottja, Tarra Mária, aki évekig szolgált a gyógyszerésznél és onnan ment férjhez is. Tarra Mária magával hozta kisgyermekét is. Az asszony elpanaszolta, hogy gyermeke már napok óta beteg és kérte a gyógyszerészt, hogy vizsgálja meg. Gründl meg is vizsgálta a gyermeket és a tünetekből azt állapította meg, hogy a gyermeknek ugyanaz a betegsége, mint az ő gyermekének, akinek Kardos dr., aradi gyermekkorházi főorvos szacharin-pilulákat rendelt. Hogy segítségére legyen az asszonynak, nyomban átadott neki 10 db 17 centigrammos szacharin-pilulát, azonban nyomtatókészen figyelmeztette, hogy a pilulákat teában oldva adja be a beteg gyermeknek. A gyermek másnap rosszabbul lett, mire az asszony két pilulát lenyelegetett vele, abban a hiszemben, hogy ez használni fog. Harmadnapra a gyermek meghalt. A csendőrség gyanusnak találta a halálesetet és

az ügyben megindította a nyomozást. Ugyanekkor kihágás címén is megindult az eljárás Gründl ellen, akit súlyosan megbírságoltak, mert orvosi rendelvény nélkül szolgáltatott ki orvosságot.

A csendőrség jelentése alapján az aradi ügyészség elrendelte a halott gyermek boncolását, mert az a gyanu merült fel, hogy a halált közvetlenül szacharin-mérgezés okozta. A boncolásnál azonban kitudott, hogy a gyermek súlyos influenza szenvedett és a halált belső vérzés idézte elő. A boncolási jegyzőkönyv megállapításai ellenére az ügyészség hivatalból eljárást indított és gondatlanságból okozott emberölés címén emelt vádat Gründl gyógyszerész és az anva ellen. Az ügyben ma tartottak főtárgyalást, amelynek során több orvosszakértőt hallgattak meg, akik egybehangzóan állították, hogy a szacharin, különösen ilyen csekély mértékben, semmi körülmények között nem lehet halálos hatással a betegre. Több tanu és a vádlottak meghallgatása után Antonini elnök bejelentette, hogy az ügyben szombaton hirdeti ki a törvényszék ítéletét, amely elé most polgári és orvosi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Maniu Gyula programot ad...

A „nagy állami egységek” és a román-magyar együttműködés. Hogyan született meg Nagy-Románia. — Budapesti újságíró beszélgetése a nemzeti-parasztpárt vezérével. — A gyulafehérvári tízenkét pont és az erdélyi kisebbségek.

A Pesti Napló egyik munkatársa e napokban Bucurestiben járt és hosszabb beszélgetést folytatott a vezetőpolitikusokkal s közöttük Maniu Gyulával, a nemzeti-parasztpárt vezérével. A budapesti újságíró cikket írt a Maniuval történt beszélgetésről, amelynek érdekesebb részleteit itt adjuk:

„A legtisztább ember Romániában! — mondotta róla Iorga professzor s ezzel a megjelöléssel olyan magas piedesztálra helyezte Maniu Gyulát, aminőn román politikus az utolsó husz esztendő során nem foglalt helyet. Valóban: ez az 57 éves ügyvéd, aki 1906-tól 1918-ig a magyar országgyűlésnek volt tagja, talán egymagában képviseli a nyugati mentalitást a román politikában. Maniu személyéhez a gyanunak és gyanúsításnak még az árnyéka sem fért soha, nem fogadott el semmit a hatalomtól, amelytől pedig egyidőben mindent megkaphatott volna s 1919-ben, amikor korlátlan ura volt Erdélynek, azonnal otthagyta az erdélyi kormányzó állását, mert úgy látta, hogy Averescu centralizmusával szemben nem tudja megvédeni az erdélyi autonómia gondolatát. Most, a román belpolitikai élet kavargásában Maniu, mint „a jövő embere” szerepel egy nagy és tekintélyes párt élén.

— Kegyelmes ur ma még csak pártvezér — kezdődött a beszélgetés, — de holnap talán miniszterelnök. Ha ma megkérdezem a pártvezért, hogy mi az álláspontja Magyarországgal szemben, a holnapi miniszterelnök is nyilatkozni fog?

Maniu elmosolyodik:

— A miniszterelnökség még messze van s pártvezérnek lenni sok szempontból talán kellemesebb is... De a magyar kérdéssel vallott mai felfogásomat állami fogom holnap is, a minthogy általában ritkán változtatom politikai meggyőződésemet. Ismerem Magyarországot — talán jobban, mint maguk a magyarok, hiszen tíz esztendőn keresztül éltem a magyar politikában. Tárgyaltam, vitatkoztam és kerestem a megegyezést minden magyar kormányval s higgye el, ma is Magyarország igaz barátjának tartom magamat.

— Kegyelmes ur teremtette meg Nagyromániát 1918. december 1-én, amikor az első gyulafehérvári gyűlésen kimondotta Erdély csatlakozását Romániához...

Maniu hevesen közbevág:

— Nem, nem én teremtettem meg Nagyromániát, hanem a volt monarchia vezetőinek végzetes rövidlátása. Nagy történelmi helyzetek kihasználásához nem elég az egyik fél gyors cselekvése; szükség van a másik tehe-

tettségére és korlátoltságára is. A régi monarchia szállította ezt az utóbbi feltételt...

— Mi a véleménye kegyelmes urnak az új Európa fejlődési lehetőségéről s Magyarországról, illetőleg Románia együttműködésének feltételeiről?

Maniu elgondolkodik s így szól:

— Együttműködés... Igen, erre van szükség s ezt előbb-utóbb Budapesten is felismerik. Ha kormányra jutok, az erdélyi magyarságnak része lesz mindazokban a jogokban, a melyeket a gyulafehérvári gyűlés híres 12 pontja biztosít számukra. Fejlesszék kulturájukat, építsenek iskolákat, beszéljenek magyarul, — de legyenek jó polgárok. Ez a jövő útja is. Mert ne felejtse el: a történelem — csakugy, mint minden tudomány — két irányban haladó folyamatra. Napoleon birodalma s az osztrák-magyar monarchia részeire bomlott, az egymáshoz kényszerített népek differenciálódtak, de az integrálódás folyamatának is be kell következnie. Európában csak a nagy állami egységeknek van jövőjük: erre gondoltam 1918-ban, mikor Jászi Oszkár miniszternek kijelentettem, hogy az autonómia helyett inkább a Romániához való csatlakozást választom, mert a nagy egységeket értékesebbeknek tartom. Nos, ma is hiszek ennek a tételnek igazságában s ma is vallom, hogy a történelem útja az összefoglalás felé halad. Pán-Európa? Európai vámszövetség? — nem tudom hogyan fogják hívni az új alakulatot...

— És Magyarország? És Románia?

— O, ez a két ország együtt még végtelenül sokat tehet egymásért. Ne felejtse el, hogy mindketten szigetek vagyunk a szláv és német óceánban. Ez a két hatalmas befolyás előbb-utóbb feltétlenül érvényesülni fog Magyarországon és Romániában. Roppant orosz haderők állanak a Dnyeszter mellett, — a német hatás pedig más utakon keres érvényesülést. Nem történelmi szükségszerűség ilyen körülmények között Románia és Magyarország összefogása? Tudom, hogy egyidőben sok szó esett Magyarországon a magyar-román personal-unióról Carol jogára alatt. Ez a terv természetesen fantasztikum, de tüneti fontossága igen nagy s azt bizonyítja, hogy az együttthaladás gondolata Magyarországon is gyökeret vert. Együtt kell mennünk mert a történelem kényszere így kívánja, — de ennek az együttthaladásnak rossz szolgálatot tesz holmi gyerekes irredenta. Tárgyalni, szerződni, megegyezni! — ez a jövő útja Magyarországnak számára talán nem kell hozzátenni, hogy ugyanezt az utat jelölte ki az önkéntes számára

Megpróbálkozzon már a

Ha nem, akkor ne habozzon tovább, hanem ápolja hány hélig az arcát, a nyakát és a kezét ezzel a csodával határos szépségesszerrel.

Meg fog győződni róla, hogy bámulatosan rövid alatt legmesszebbmenő várakozásai teljesülni fognak. Szép, üde és egészséges külseje egész lényét vonzó és kedvessé fogja varázsolni.

Mindenütt kaphatók!

Kossuth Lajos is — mindenesetre kissé késő 1854-ben az emigrációban. De a helyes felismerésen alapuló jó tanács hetvenhárom év múlva is értékes marad.

„Maniu Gyula pártvezér programot adott...”

Véleményem szerint

a ropogós, friss kiíli épügy hozzátartozik reggeli kávéhoz, mint hajnalhasadáshoz a kasszó. Edmond Rostand „Chanteclair”-ja bitor és tragikus álmodozó volt, mert azt állította, hogy az ő kukorékolása nélkül nincs nyelvkeltte. En azonban nem akarok a dolyfi kakas hibájába esni és koncedádom, hogy reggeli kávéval el lehet fogyasztani egy napot kiíllivel is anélkül, hogy abból komoly veszedelem háruhána nagybecsü egészségünkre. Kispolgári jólét azonban a péksütemény feltalálása óta napirendjébe illesztette a kávé pártján mosolygó kiílit és az apánk, nagyapánk, ükapánk mind ezzel a reggelivel kezdték el napot. Ne tessék mosolyogni, de ez a kiíli-ig nem egészen gyomorkérdés. Nincs időm bővebben kifejteni a tételt, de azt hiszem, ön is érzi, hogy kellemes gyerekkori emléke rajzanak a forró kávé gőzéből és e kedves visszaremlő képeken domináló szerepet tölt t a pirosrasült, friss kiíli, amelyet már hajnalban odacsempészett az ajtó elé a liszteskép pékinus.

És most az aradi munkaügyi felügyelőse a pékiparosok és pékmunkások közös meg egyezése alapján belegázol ebbe a még megmaradt kispolgári gyönyörűségbe is. Elveszi reggeli kávé mellől a frissen sült kiílit, megzsömlét. Ezentúl már a reggeli kávé mellett kezdődik majd a jogos állampolgári hosszunkodás, hogy még ezt a kis gasztronómiai örömet is elveszik tőlünk.

De meg kell értenünk ezt az új helyzetet a kispolgár mindennapi friss kiíllje egy csomó munkásnak mindennapi száraz kenyéret jeletti és a pékségek nagyobb adag kenyere követelnek azért, hogy egészségnyuzó éjjeli munkával megszerezzék nekünk a kiíli piros hajnali örömet. A pékmesterek viszont keresni akarnak és csak az olcsóbb nappali munka bevezetésével tudják a péksütemények műárát fentartani. Így tehát ebben az ügyben mindenkinek igaza van: a munkásnak, aki nagyobb darab kenyeret akar, a mestereknek akik nem szeretnék ráfizetni az üzletre és végül igazad van neked is nyájias kispolgártársam, amikor ragaszkodol a családi tradíciók által szentesített friss reggeli süteményedhez. De hát akkor mi a teendő, hogy a kecskék is jöjjelkjanak és a ropogós reggeli káposzta is megmaradjon.

Véleményem szerint hőségi gesztusra van itt szükség. Ha aranyat tudunk adni azért a vasért, amely tiánk vért ontotta, úgy bátran áldozhatunk nehány vasat a polgári élet menetrendjének zavartalansága érdekében is. A mai kiíli ropogását meg kell fizetnie annak, aki nem szereti a tegnapi kiílit!

(g. s.)

H I R E K.

Sakk-matt!

Buenos-Ayresben két ember leült egy-issal szemben. Szeptember 15-én megkezdődött a nagy klizdelem a sakk-világbajnokságért. Huz az egyik, huz a másik, — a világryel. Capablanca? Aljechin?... Ez a nagyvadás. Ülnek és huznak, huznak és ülnek. Napra két, hét-hét után mulik, szenzációk, il tele a világ — ök ülnek és huznak... Vergyalogmognyítás? Indiai védelem? A világ már kevésbé figyel rájuk. Japánban várókat söpör el a Taifun, Mexikóban ötezer fel-előt végeznek ki... Mit bánja ezt Aljechin, mit ródik azzal Capablanca? Feláll és nézi a táblát, leül és nézi a táblát, lefekszik és a tábláról álmodik, felkel és a táblára gondol. Sakk! akk! A világ már nem figyel rájuk.

Az uccákon, a tengeren, túl a nagy Océán zajong az élet, revolverek csattannak, szerzők sikereket aratnak, nagy politikusok megbuknak, vállalatok tönkremennek, szerelmi botrányok, tőzsdekrach, román probléma... Mit bánja mindezt Aljechin? Ó Capablancára gyel reggeltől estig. A mosolygó, deus szemre, vajjon milyen huzás laprang mögötte? Ürkészi a lépteit, hogy feszíti két keze hüvelyujját melléne hónaaljába, hogy csillog omblyukán áthuzott aranylánc, nem készítő lö rokadót a királyszárnyon?

Kinn rikkancok ordítják, hogy felrobant a világ legnagyobb gáztartálya. Rengeteg előtt! Mit bánja ezt Capablanca? Ó Aljechine figyel reggeltől estig. Nézi, hogy pödri a aját, hogy járkal fel-alá balkezét csipőjére zoritva, hogy furja ujjait szöke, gyérülő haba.

Soha ennyi ideig még két ember nem néze és nem ügyelte egymást. Még házastársak sem, még a szerelmesek sem. Kivülről tudják egymás minden mozdulatát, minden arcintóat, minden szokását. A sakk börtönében ülnek. Rettenetes erővel egymáshoz láncolták két a sakk. Már nyolcadik hete! Talán unák, gyűlölik egymást, szeretnének már szabadulni, de a futár, a bástya, a királyné nem enged. Izzalmaktól vonaglik az egész világ. Mit érdekli a világ Aljechint, mit Capablancát? Ök — két hipnotizált, káélt alak egymást nézik és a táblát... És a világ már meg s feledkezett róla, hogy most folyik a küzdelem a sakk világbajnokságáért.

Pásztor Árpád.

— **Borus, ködös, fagyos idő.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Az északeurópai anticiklon rendkívüli intenzitáshoz jutva (közel 790 milliméter) úgy látszik Közép-Oroszország felé tart. Közép-Európában jelentékeny légnyomási és hőmérsékleti gradiens van. Németországba hideg anticiklonáris levegő özönlök a Finn-öböl tájékáról, míg az Alpesek és Kárpátok vidéke az Európa délnyugati részeire leszorult mély depresszió enyhébb szélrendszeréhez tartozik, ugyanugy azonban az idő erős is. Olaszországban sirokkó uralkodik. Jólát: Továbbra is inkább borus, ködös idő, fagyponktörüli hőmérséklettel és sokhelyütt csapadékkal.

— **Mária királyné Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Mária királyné és Ileana hercegnő tegnap visszaérkeztek Balcicból és a cotroceni királyi palotában szálltak meg állandó téli tartózkodásra.

— **Oyógyul a külügyminiszter.** Bucurestiből jelentik: Titulescu külügyminiszter állapota javult. A bronchitiszes tünetek lokalizálódtak, láza azonban még 38 fokon felül van.

— **Wirth volt kancellár súlyos balesete.** Berlinből jelentik: A nagy fagy miatt életveszélyes a berlini uccákon való járás. Wirth volt kancellárt is súlyos baleset érte, amennyiben a Potsdamm-platzon elcsuszott és kiflcamította a karját.

— **Magyar pilóta sikertelen oceaúrepülése.** Hortából jelentik: Riszticsék nem indultak el Amerikába, hanem a nagy vihar miatt visszafordultak és a start helyén szerencsésen lezálltak. A sanfranciskói jelentések szerint Gilles repülő Kalforniaiból a Hawai szigetekre indult, azonban 500 mériöldnyit ut után kénytelen volt visszafordulni.

Nem megyünk Genfbe... mondja Hans Otto Roth.

Erős harc indul meg a kisebbségek részéről az államsegély ügyében. A parlamentben dől el a kisebbségi iskolák államsegélyének sorsa.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Már csak napok választanak el attól, hogy a kamarában tárgyalás alá kerüljön a jövő évi költségvetés tárgyalása és ekkor végleges formában is ki fog derülni, hogy a kormány megadta-e a kisebbségeknek az iskolai államsegélyt, vagy sem? Az eddigi telek után ítélve az államsegély kérdése nagyon rosszul áll. A közoktatásügyi miniszterium költségvetésében — mint megírtuk — nem szerepel az államsegély és nagyon kevés remény van arra, hogy a kamarai tárgyalás alkalmával a kormány engedélyével ezt a hiányzó tételt beilleszték az állami költségvetésbe. Milyen álláspontot fognak elfoglalni a

kisebbségi pártok, ha az államsegélyt most sem kapják meg? Ezt a kérdést tettük fel Hans Otto Rothnak a német párt elnökének, aki kérdésünkre a következőket felelte:

— A Cuvantul című lap tudni véli, hogy abban az esetben, ha az államsegélyt most sem kapjuk meg, akkor Genfbe megyünk. Igazán nem tudom, hogy ez a lap, melynek tudósítójával nem beszéltem, honnan veszi ezt az értesítést. Tessék megírni, hogy én ilyen ítéletet nem tettem. Mindent el fogunk követelni és minden rendelkezésünkre álló eszközökkel harcolni fogunk az államsegélyért, de egyelőre itt bent az országban akarjuk ezt a harcot lefolytatni és nem Genfben.

— **Megoperálták a miniszterelnököt.** Bucurestiből jelentik: A miniszterelnök torokgyulladására ma szükségessé tette a sebészeti beavatkozást, amely után úgy az általános állapot, mint a helyi tünetek jelentékenyen javultak.

— **Az Aradi Közlöny hirszolgalata.** Ma hajnalban két órákor, — mint már ismeretes — megdöbbentő rablógyilkosság történt Aradon, az Aufricht-féle fatelepen. Éjszaka két órákor történt s alig pár óra múlva, a kora reggeli órákban, az Aradi Közlönyből már az egész ország értesülhetett a borzalmas büncselekményről. Ahogy így leírjuk, olyan egyszerű a dolog; a hajnali órákban szárnyrakelt a hír, az éjszaka robotos vándora, az újságíró meghallja az eseményt, alig pár perc múlva diktálja a szöveget, akár egy gépirókiaszszonynak, be a szedőgéphez, s szinte csak annyi idő múlva, amíg ennek a ténynek megírása tart, a rotációsgép már dübörögve ontja a legfrissebb szenzációt tartalmazó Aradi Közlönyt. Ennyi az egész és mégis a mai rohanó, ideges világban jól esik megállani egy kicsit e teljesítmény mellett, amely beszédes eredménye a lelkiismeretes munkának, a modern technikai berendezésnek, s a gyorsaságnak, amely mindig jellemezte az Aradi Közlönyt.

— **Megszűnik a cenzura.** Bucurestiből jelentik: A Lupta kormánykörökből úgy értesült, hogy a kormány hajlandó megszüntetni a belföldi lapcenzurát és ehelyett figyelmeztetéssel fog élni azokkal a lapokkal szemben, amelyek az ismert bevégzett tényről írnának. A határszéli cenzura megszüntetéséről per-sze szó sincs.

Legjobban jár, ha
WIMPASSING
hőelűt vásárol.

— **Cuza professzor nyugalomba vonul.** Bucurestiből jelentik: Cuza professzor betöltve a korhatárt, kérte nyugdíjának megállapítását.

— **Bessarabia ünnepe.** Bucurestiből jelentik: Az egyesülést kimondó Sfatul Tarii tagjai tegnap ülést tartottak Chisnauban, hogy megünnepeljék a történelmi ülés 10-ik évfordulóját. Az ülést Pan Halpa nyitotta meg. Utána Pelivan és Buzdugan beszéltek, majd határozati javaslatot fogadtak el, amely Bessarabia hűségének ad kifejezést a dinasztia, a trón és a régenstanács iránt és kéri az anyaországgal örökre egyesült Bessarabia támogatását. Az ülés után bankett volt, amelyen Stere mondott hatásos beszédet.

— **A timisoarai táblai főügyész Aradon.** Stinghe timisoarai (temesvári) táblai főügyész ma vizsgálatot tartott az aradi ügyészségen és vizsgálóbírószágon és megtekintette a fogházat is. Stinghe főügyész elismeréssel nyilatkozott a tapasztalt rend és tisztaság felől.

— **Lloyd George az álibéke ellen.** Londonból jelentik: Lloyd George Canterburyben nagy beszédet tartott a leszerelés kérdéséről. Kijelentette, hogy Európában 10 millió katona áll felfegyverkezve és a gyártott ágyuk és repülőgépek száma meghaladja az 1914-heli mennyiséget. Ehez még nagy mérregázkészletek járulnak hozzá. Ugyanekkor Genfben folyton a béke szellemét hangoztatják.

— **Halálozás.** Szegő Gyula ny. állami jószágigazgatósági főtitkáré a hó 23-án életének 78-ik és házasságának 47-ik évében hosszú szenvedés után meghalt. Temetése 24-én délután három órákor lesz az izraelita temető halottas házából. Halálát családtagjain és nagy rokonságán kívül számos jóbarátja gyászolja.

— **Felavatták a Vörös Kereszt bucaresti-i palotáját.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap avatták fel nagy ünnepek közt az országos Vörös Kereszt fővárosi új palotáját. A palota felavatásán Elena hercegnő, Miron Cristea dr. patriarcha, a régenstanács tagja, Bratianu Ionel kormányelnök, Anghelescu hadügyminiszter, dr. Costinescu főpolgármester és a katonai és polgári élet számos előkelőségei jelentek meg. A Vörös Kereszt hatalmas palotája a Balcescu és Bratianu-ut sarkán épült.

Pénzt takarít meg.

ha az
„ARADI KÖZLÖNY“-t
MOST MEGRENDELI,
az előfizetési díjat csak dec. 1-étől számítjuk

— **Visszavonták a jugoszláviai magyar szintársulat kiutasítását.** Szabadkáról jelentik: A belügyminiszter rendeletére — mint megírtuk, — minden indoklás nélkül kiutasították a jugoszláviai magyar szintársulatot, amelynek mindössze egy hónappal ezelőtt adták csak a játszási engedélyt. Strelicky Dénes jugoszláviai magyar képviselő közbenjárására ma Vukicsevics miniszterelnök rendeletet adott ki, amelyben engedélyt adott a szintársulatnak, hogy továbbra is Jugoszláviában maradhasson. A társulat, amelyet már Szabadkára vittek, ügye megvizsgálásáig ottmarad.

— **Meghalt Jugoszláviában egy volt magyar főispán.** Szabadkáról jelentik: Pleszkovics Lukács volt képviselő, aki a Károlyi-éra idején magyar főispán volt, tegnap agyvérzésben meghalt 56 éves korában.

Gyermekkoszik és székék
legelőbban Hegedűs-cégnél Aradon.

— **Kilakoltatják a gépüzemek egy volt tisztviselőjét.** Aradváros permanens bizottsága mai ülésén az aradi várósi színház épületében levő lakások ügyében döntött. Dirlea Vazul gazdasági tanácsos beszámolt arról, hogy a lakások bérletére kitűzött árleltésen Eiser Sándor négyosztás lakásáért a legtöbbet dr. Ropala Jenőné igéte, azonban az árleltés ellen felebbezés érkezett be Eiser Sándor, a lakás eddigi bérletjéről. A permanens bizottság a felebbezést átteszi a városi ügyész hivatalhoz véleményezés végett. Dombrádi Jenő kétszobás lakását azonnali érvénnyel özvegy Oster Ferdinándné kapta, aki 25.500 lej évi bért ajánlott fel. A permanens bizottság egyben elfutározta, hogy Westmann József nyugdíjas gépüzemi tisztviselővel szemben kilakoltatást nem indít, miután a lakásra a gépüzemek egyik jelenlegi alkalmazottjának van szüksége.

Kiderült,
 hogy az operett filmváltozat legszebbike a
Bucsukeringő **LIANE HAID-dal.**
 Leszállított olós
 helyárrakkal.
Ma az Apolloban.

Az
 előad.
 5,
 7
 és
 9-
 kor

Közgazdaság.

Zürichben 3.21, Párisban 15.70 a lej.

Helyi valutaárak. (November hó 23.)
 Kifizetések: Berlin 38.80, Newyork 162.25,
 London 791.25, Páris 6.38.50, Milánó 8.90,
 Prága 4.82, Budapest 28.50, Zágráb 2.86.50,
 Bécs 22.97.50, Zürich 31.35. — Áru: Márka
 38.50, dollár 161.50, angol font 790, francia
 frank 6.50, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80,
 pengő 28.40, dinár 2.80, osztrák schilling 23,
 svájci frank 31.35. — Pénz: Márka 38, dollár
 160, angol font 785, francia frank 6.30, olasz
 lira 8.50, cseh korona 4.75, pengő 28.20, dinár
 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31.
 — Irányzat: Tartott.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November 23.)
 Kifizetések: Páris 6.38, Berlin 38.75, London
 791, Newyork 162, Zürich 31.29, Milánó 8.84,
 Prága 4.80.50, Bécs 22.88, Budapest 28.40. —
 Valuták: Napoleon 649, német márka 38.50,
 leva 1.18, török lira 0.89, angol font 786, fran-
 cia frank 6.47, svájci frank 31, olasz lira 8.90,
 drachma 2.15, dinár 2.86, dollár 160.75, len-
 gyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.15, pengő
 28.30, cseh korona 4.78.

Zürichi tőzsdezárlat. (November hó 23.)
 Berlin 123.77.50, Amsterdam 209.40, Newyork
 518.47.50, London 2528.50, Páris 20.39, Milánó
 28.22.50, Prága 15.37.50, Budapest 90.77.50,
 Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58.20,
 Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (November hó 23.)
 Berlin 123.81, Amsterdam 209.40, Newyork
 518.50, London 2528.50, Páris 20.38.50, Milánó
 28.22, Prága 15.36.50, Budapest 90.77.50, Bel-
 grád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58.15, Bécs
 73.07.50.

— Áprilisban lépnek életbe az új vámtarifák.
 Bucurestiből jelentik: Az Argus szerint az új
 vámtarifák csak jövő április elsején lépnek életbe.

— Árverés az aradi vámhivatalban. Az
 aradi vámfőnökség közli, hogy folyó évi de-
 cember hó 7-én délelőtt 10 órai kezdettel az
 aradi vámhivatalban nyilvános árverést tart,
 amelynek során különféle áruk kerülnek ár-
 verésre.

— A timisoarai Szerb Takarékszövetés csődügve.
 A timisoarai (temesvári) törvényszék csődbi-
 rósága előtt tegnap folyt le a temesvári Szerb
 Takarékszövetés hitelezői követeléseinek elismerése.
 Tegnapig 320 követelést jelentettek be, úgy,
 hogy a csődbíróság folyosóján nagy csapatok-
 ban jelentek meg a hitelezők, meg az ügyvé-
 dek, noha egy-egy ügyvéd némely esetben
 10—20 kisebb hitelezőt is képviselt. A tárgya-
 lason először az elsőosztályú hitelezőket vet-
 ték elő, akik közül dr. Polacsek Ármán 270.000,
 a kerületi betegsegélyező pénztár 45.000, a
 pénzügyigazgatóság 9970, a postaigazgatóság
 59.000, dr. Rosenthal Marcell 21.370, Bogda
 Staics 20.110 lej követeléseit elismerte a csőd-
 tömeggondnok, Fenyves Vilmos dr. 8440, Igaz
 Anna 34.450, Ehrenhaft Irén 50.460, Ternyan-
 csev Teodor 27.810, Trifuszky Boldtzsár
 24.330, Löwinger Ernő 300.000, Manolescu
 Emil 457.234, Presz Alfréd 108.608, Winkler
 Albert 89.600, dr. Roth Dezső 280.000, dr. Blum
 Gyula 350.000, Tripov Sándor 32.840, Tisna-
 naru Zsófia 36.920, dr. Steiner Béla 147.000,

Skutecky Miksa dr. 10.000, Carpenisán Pál
 27.500 lej követeléseit ellen pedig kifogást
 emelt. A másodosztályú hitelezők követelése-
 nek elismerése már sokkal gyorsabban ment,
 mivel e hitelezők nagyjából betétekből
 állanak. Ezek között szerepel a szerb egyház-
 község is 95.000 lejjel és az Irgalmasok kór-
 háza 50.000 lejjel. A csődtömeggondnok közöl-
 te a hitelezőkkel, hogy a letartóztatott igazga-
 tók kiadatása ügyében minden lépés megtör-
 tént. A hitelezők azonban nem nagyon re-
 ménykedhetnek, mivel a bank vagyona össze-
 sen másfél millió lej, a tartozások pedig meg-
 haladják a 60 milliót.

— Vizsgálat a bucaresti-i tőzsde ellen. Bucu-
 restiből jelentik: A tőzsde tanács tegnap este ülést
 tartott, amelyen Dimitriu, a kereskedelemügyi mi-
 niszterium kiküldötte szigorú vizsgálat megindí-
 tását követelte bizonyos manőverek ügyében,
 amelyek legutóbb az árfolyamok esetét idézték
 elő. A tőzsde hivatalos ügynökei kijelentették,
 hogy könyveiket csak a bíróságnak mutatják be és
 ilyen irányú vizsgálatnak magukat nem vetik alá.

Sikkasztások a CFR-nél.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i
 tudósítójának távirata). A focsani
 rendőrség ma elfogta Dumitru Gheorghiu, a
 focsani személypályaudvar pénztárosát, aki
 — mint annak idején megirtuk — több mint
 félmillió lej elsikkasztása után ismeretlen
 helyre szökött. Dumitru abban a hiszemben,
 hogy nem ismerik fel, bajszot növesztett és
 tegnap éjszaka titokban visszatért a városba,
 hogy meglátogassa rokonait. Egy detektív
 azonban felismerte a sikkasztót, akit nyomban
 előállított a rendőrségre. Dumitru elmondása
 szerint az összeget nem egy összegben, ha-
 nem ötven-százezer lejenként vette ki a pénz-
 tárból és amikor elszökött, mindössze négy-
 ezer leje volt már csak, a többit elmulatta.

Mint Brailából jelentik, az államvasutak
 brailai állomásán is nagyarányú visszaélése-
 ket fedeztek fel. Néhány nappal ezelőtt ugyan
 is nyomára jöttek, hogy a brailai állomás két
 pénztárosa több személyvel összejárva, több-
 millió lejjel károsította meg az államot. — Az
 eddigi vizsgálat egymillió és háromszázezer
 lej hiányt fedezett fel, de a jelek arra mutat-
 nak, hogy ez az összeg a tízmilliót is el fogja
 érni. A csalásokat Protopopescu és Constanti-
 nescu pénztárosok követték el, még pedig
 úgy, hogy a jegyeladási kimutatásokat az el-
 lenőrző közeg segítségével meghamisították s
 sokkal kisebb összegeket illesztettek be, míg
 a különbözetet magunknak tartották meg. Az
 ügyben megindított vizsgálat csak nehézke-
 sen halad, miután évekre menő anyagot kell
 felülvizsgálni.

5,
 7
 és
 9-
 ó-
 ra-
 kor

URANIABAN
Marcco
 legújabb filmje:
Harc a tengeralattjárón
 izgalmas filmregény.

4) Igyál
Kathreiner-féle
Kneipp malátakávét
 Mindig
 egészséges leszel.

6998

NYILTTÉR.

E rovat alatt közleményeket nem vállalunk felelőséget.

NYILATKOZAT.

Rákóczy József állatorvos tegnap e helyt meg-
 jelent óvására nézve erkölcsi reputációnk megvé-
 dése érdekében kijelentjük, hogy személyünket ille-
 tőleg semmiféle adósságunk nincs, minden más
 beállítás csak rosszindulatú lehet. 6360

Rákóczy Sándor, József és Elek.

ÉRTESETÉS.

Dr. Rácz Sándor
 ügyvédi irodáját
 Bulev. Carol 81/a. szám alá
 (Simonyi-uca és Erzsébet-körut sarok)
 helyezte át.

Alulírottak mély fájdalommal jelentik a
 gondos szerető jó férj, életét gyermekeinek
 áldozó apa, szerető jó nagypapa, rokon és
 igaz jó barát

Szegő Gyula

ny. áll. jószágigazgatósági főtiszt

családjának szentelt nemes és munkás életé-
 nek 78-ik, boldog házasságának 47-ik évé-
 ben súlyos szenvedés után e hó 23-án bekö-
 vetkezett elhunytát.

Drága halottunk földi maradványait i.
 hó 24-én délután 3 órakor fogjuk az aradi
 izr. temető halottas házából örök nyugalom-
 ra helyezni.

Emléke szívében tovább fog élni. A jósa-
 gos Teremtő tegye könnyűvé pilanését.

Arad, 1927, november 23. 6358

Özv. Szegő Gyuláné özvegye, Szegő Pál,
 Szegő Richárd és dr. Szegő Sándor fiak,
 Szegő Pálné-Margit, dr. Szegő Sándorné-
 Paula menyei, István, Ágnes, Gyurika és
 Vera unokái, széleskörű rokonsága és jó ba-
 rátaiknak szöge.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
 Cenzura Prefectura Judetului.

Köhögés,
 rekedtség, hurut
 ellen használjunk
„ITTO” cukorkát
 mely dezinficiálja a szájüreget, torkot
 és a belső szerveket s megvéd a
 ragályos betegségek ellen.
Földes gyógyszertár Arad

HUNGARIA
Nagyszállóda
 BUDAPEST,
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcíme: „HUNGARIOTEL”.

Urakalmak, gazdaságok, ter-
 ményraktárak, malmok, házak
 részére nélkülözhetetlen
a RAPID
 patkány- és egérintő mérgek,
 mely gyors és biztos hatásánál
 fogva megvéd a patkány és
 egerek által okozott nagy ká-
 roktól. — Egy doboz ára 50 lej.
FÖLDES gyógyszertár Arad

Női és gyermek felöltők legelőssőbb bevásárlási forrása: **Julia PLESZ Gyula**

1041 oég Arad, Str. Col. Pirici 5. (Vörösmarty-u.) a színház hátaó bejáratával szemben. Saját érdekében győződjön meg utólagosan versenyképességéről: Hiteképes egyének részletfizetésre is kaphatnak

Legszébben fényez, vasal és mos **Buttinger Teréz** gőzmosóháza Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-uca) 7.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok, feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a legjobban az **EGGER PETROL.** — Kapható minden drogeriában és minden gyógyszerárban.

„TELJES DISZKRÉCIO” jellegre level ment az Aradi Közlöny kiadójaiba, kérem sürgetően átvenni. 6351

ALKALMAZÁS.

MINDENES Icányt azonnali helyépre keresek. Jelenkezések 9 és 10 között Rudolf Mossenál. 6345

INTELLIGENS, komoly lsr. leány, főzésben periekt. házvezetőnőnek ajánlkozik. Cime: Gottlieb Teréz, Oradea, Damjanics-uca 7. 6353

FIATAL munkáslányok csomagoláshoz felvétetnek Gábor csokoládé gyárban. Jelenkezni péntek reggel háromnegyed 8 órakor. 6352

NAPTÁRÁRUSOK és ügyes akvizitörök felvétetnek. Kolonits-nyomda, zsidótemplommal szemben. 6357

KIFUTÓFIU felvétetik. Szegfü Irógép-vállalat, főpostával szemben. 6365

LAKÁS.

KÉT SZOBÁBÓL ÉS A SZÜKSÉGES MELLÉKHELYISÉGEKBŐL ÁLLÓ LAKÁS A VÁROS KÖZPONTJÁBAN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

NÉGYSZOBÁS verandás lakás, mellék-helyiségekkel kiadó. Bővebbet „Ur-nul” irodában, Városházával szemben. 6364

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SAJÁTFŐZESŰ, elsőrangú törköly és seprő párlat eladó. Földes gyógyszerár Arad. 6306

NŐI FEHÉRNEMŰK, kézimunkák, festmények, szövetsalak, gobelinépek, női és férfi bundák, autó bundák, asztal és ágyneműk, antik bútorok, férfi kabátok és öltönyök, antik órák, meiszertál, herendi csésze, antik pohár, komplett háló, szalon berendezések, bőr fotelok, lámpák, ebédlió divány, hintaszék, komplett Pallas lexikon, gyermek paplan, bőr retikülök, férfi tárcák, samovárok, asztalok, székek, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

TEXTIL üzletberendezés, üvegezett irodafülke, írósztal, állványok olcsón eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 6350

VASKÁLYHÁT keresek megvételre. Sándor Ferenc könyvüzlete. 1003

SZÖNYEGET keresek megvételre 3x4 méterest. Áránlatot kérek Arad, Str. Cuza Voda 48. 6363

Feltesleges lakásberendezési tárgyait, háztartási és ruházati cikkeit stb. előnyösen és gyorsan értékesíti

Salgóné bizományi üzlete Arad, Str. Horia (Széchenyi-u) Neuman-palota

KÜLÖNFÉLÉK.

SZANDA VINCE névre szóló személyazonossági és katonai iratok elveszték Mondoriak és Mikelaka közötti országúton. Megtaláló kérétek azt Kisztratos előjáróságához visszajuttatni. 6354

Vendéglő

II-os osztályu, italméressel, a belvárosban, más vállalkozás miatt

sürgösen átadó. 20 ezer lej elégséges. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 6340

Elő hal

PONTY, HARCSA és TOK KAPHATÓ osütörtökön és pénteken: Lutwák József cégnél Arad

Képkeret! Villanyerőre berendezett speciális képkerepező műhely. Ovál, kerek és b'ondel keretek minden méretben és kiviteben. 5999 Josif Freiman Str. Bratislavu 9.

Sárcipő, hócipő,

autóköppen, autótömlő és egyéb gumidolgok szakszerű javítását **jutányosan vállalja Varca Sándor** gőzvilcanizáló Strada Consistoriului (Batthyány-u.) 11. Kohn-ház.

Varrógép-szakmában

jártas rész ügynököket **felvesszünk.** Hammer Zsigmond és Fia varrógép, kerékpár és gramofon üzlete Arad, Bul. Reg. Ferd. (Boros B.-tér).

Ég és Föld
a különbség, ha a tea fémedéyben készül, vagy kerül az asztalra, vagy ha „Teaszkanna” védjegvű teakeverékek a legújabb függő-szűrővel ellátott „Kompletta” teaszkannában nyernek elkészítést. Ha kíséretet tesz, akkor az így elkészített tea nemes zamata Önt is meg fogja lepni.

E teaszkannának birtokába jut, ha 5 kg. súlyú kékfőb „Teaszkanna” teacsomagot bontólapijat az alant címre beüldi. Az e készlethez tartozó cukoráró, kis teaszkancsó, vagy csésze, a „Teaszkanna” védjegvű teacsomagok 1 kg. - nak megfelelő buskolatái ellenében kapható meg. Teaszkanna-Co., Dresden I.

Kérjen ennéltozva csakis **Teaszkanna** védjegvű teát

Nagy famegtakarítás szabadalmazott folytonéggó **ZSIGUCZI-f. le káiyháknál.**
A fűtőtechnika esodája! Számos elismert levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jószágát és **50% tüzelőanyag megtakarítását.** Megtekinthetők a készítők: **HAMMER ZSIGMOND és FIA** üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni-tér)

Nr. 24.918—1927. PUBLICAŢIUNE.
Se aduce la cunoştinţă generală, că pentru procurarea materialului necesar la estinderea reţelelor şi a soneiilor de incendiu, in ziua de 17. Decembrie 1927, ora 10 a. m. se va ţinea licitaţie publică cu oferte inchise in biuorul Serviciului economic, (Primăria, etaj Camera Nr. 104) in conformitate cu Art. 72 şi următorii din Legea asupra contabilităţii publice.
Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic in orele de serviciu.
Arad, la 21. Noembrie 1927.
6355 Serviciul economic.

Nr. 24.594—1927. PUBLICAŢIUNE.
Se aduce la cunoştinţă generală, că pentru livrarea alor 38 buc. capace cu cadre necesare pentru gropile de control ale canalului de ploaie, in ziua de 31. Decembrie 1927, ora 10 a. m. se va ţinea licitaţie publică cu oferte inchise in biuorul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104) in conformitate cu Art. 72 şi următorii din Legea asupra contabilităţii publice.
Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic in orele de serviciu.
Arad, la 21. Noembrie 1927.
6356 Serviciul economic.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA
Nagyromániai vezérképviselőt: **GATTORNO S.A.R.**
Buourestli Calea Grivitel No. 143.
Flók: Timisoara, IV., Bonnáz-uca 20. 5831
Közvetlen expressgőzösvonal és rendszeres forgalom **Észak-, Dél- és Középmamerikába** Genován keresztül az ujonnan épített óriási gőzöskökkel, melyek III. osztályu kabinokkal vannak ellátva. Felvilágosításra készegegesa díjmentesen szolgálunk

N.G.I. Genova

ÉRTESÍTÉS! Nagyrabesült pártfogóim szives tudomására adom, hogy **fazon-öltönyök, felöltők és télikabátok** készítésének árát **mélyen leszállítottam.** **Alois FRIEDMANN A'ajos uriszabó** Str. Eminescu 22. (Deák Ferenc-u.) (Krispin-ház.) 6074
További szives pártfogást kér: